

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126
Inseratni oddetek: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 3. — Tel. 3392, 3492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št.
2. — Telefon št. 180.
Računi pri post. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto 78.180,
Wien št. 105.241.

Izhaja vsak dan, razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126 Maribor,
Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1.
Telefon št. 65

Rokopisi se ne vračajo.

JUTRO

„Baldwin must go!“

Že nekaj tednov se ponavljajo vesti o bližajoči se rekonstrukciji Baldwinovega kabineta. Najnovejša ostavka kolonialnega ministra Thomasa, katere ozadje je sicer nepolitična značaja, je vprašanje rekonstrukcije ponovno spravila v ospredje. Baldwinovim nasprotnikom — in ti niso samo v opoziciji, temveč tudi v vrstah konservativne stranke — je ponudila novo priliko za popularizacijo parole: »Baldwin must go! — Baldwin mora iti!«, ki smo jo zadnje tedne večkrat čitali v angleškem časopisju najrazličnejših smeri. Zanimivo je, da je kampanja proti sedanjemu angleškemu premieru začela celo v ugledne konservativne liste. Morda je bilo prav to vzrok, da je sicer vedno molčeči in mirni Baldwin v zadnjem času večkrat spregovoril in nervozno reagiral na gonje proti svoji osebi, tako n. pr. v Worcesteru, nasproti konservativnim ženam v Albert Hallu, ponovno v spodnji zbornici itd.

Ko je Baldwin govoril v Worcesteru, je bila kampanja proti njemu šele v prvih povojih. Zato je bil tedaj mirni in hladnokrvni Baldwin še močno samozavesten. Z zaupanjem vase je dejal med drugim: »Mislim, da lahko seštevam na prste samo ene roke tiste moze, ki bi hoteli sprejeti moje mesto.« A že tedaj mu je konservativni »Daily Express« ironično zabrusil v odgovor: »Ne, ne, gospod Baldwin! Samo v vašem kabinetu je 21 ministrov, ki bi vsi hoteli zavzeti vaše mesto. Če vam to ne zadostuje, le pogledajte na opozicijske klopi: tam so Attlee, Morrison, Greenwood in stari stric Lansbury. In v spodnji zbornici ni niti enega člana — morda z izjemo Maxtona —, ki bi se branil postati prvi minister. Kar ste rekli, gospod Baldwin, ni resnično. V resnici bi lahko na prste ene roke sešeli tiste, ki bi ne hoteli prevzeti vašega mesta!«

Po nevihti v decembru, ki je nastala zaradi znanega Hoare-Lavalovega načrta, je kampanja proti Baldwinu za hip stopila v ozadje, a že v februarju, še bolj pa proti koncu marca in v začetku aprila je že spet z vso vehemenco udarila na dan. Baldwinov govor v Worcesteru v drugi polovici aprila je ni ustavil. Čedalje bolj nervozne Baldwinove izjave zadnjega časa so jo še poostriale. Najnovejši mednarodni dogodki, med njimi zlasti aneksija Abesinije in neodločnost Društva narodov, so krizo Baldwinovega kabineta spravile v akutno fazo, ker so se med tem prav v teh vprašanjih pojavila huda nesoglasja med samimi člani vlade, ki so danes razdeljeni med sankcioniste in antisankcioniste, pri tem pa so vsi enako neodločni kakor sam premier.

Heterogenost pogledov v nekaterih aktualnih zunanje-političnih vprašanjih je prišla posebno močno do izraza na nedavnem zasedanju konservativnega komiteja za zunanje zadeve v spodnji zbornici, v katerem sta se pojavili dve približno enako močni struji. Ena je za popolno ukinitve sankcij, druga pa za njih ohranitev v sedanjem obsegu. Za ukinitvev sta se zlasti zavzemala Winston Churchill in Austen Chamberlain. Oba sta opozarjala v svojih ekspozicijah na močno nemško nevarnost, ki naj bi bila v sedanjem mednarodnem položaju edino merilo angleške zunanje politike. Za potek tega zasedanja pa je značilno, da se ti dve grupi navzlic tako nasprotnim pogledom na sedanj položaj nista odkrito udarili. Ker se nista mogli zediniti, sta odločitev enostavno prepustili vladi, o kateri pa je znano, da je v teh vprašanjih najmanj tako razdvojena kakor so razdvojeni njeni konservativni pristaši.

Po vsem tem ni prav nič čudnega, če ima ta notranja razdvojenost in nejasnost svoj zunanji odmev tudi v časopisju obeh taborov in se nerazpoloženeje proti Baldwinu čedalje bolj širi med samimi konservativci. Pri tem pa ni samo zunanje-politična razdvojenost edini razlog nerazpoložena proti Baldwinu. Tu igrajo vlogo še drugi momenti, ki so v zvezi z napetimi odnosi med »starimi« in »mladimi« elementi v stranki. V konservativnem časopisju je glasnik tega nerazpoložena »Daily Express«, ki je pred kratkim opozoril na to borbo v posebnem članku, v katerem napada Baldwinu kot tipičnega predstavnika onih »starih očetov« v stranki, ki »mladim« ne puste do veljave. Svoj izpad zaključuje z značilno prognozo: »Konservativna stranka bo zaradi konflikta med starimi očeti in vnuki kmalu zašla v krizo. Poiskati moramo novega šefa!« Nič manj značilna ni za ta notranji spor izjava, ki jo je na nekem konservativnem zborovanju podal ugleden član konservativne stranke iz tabora »mlajših«, ki je po navedbi vseh Baldwinovih napak vzklilil: »Stari oče se mora odpočiti!«

Tako vidimo, da se je krik »Baldwin must go!« pojavil tudi v vrstah konservativne stranke. Mirni in hladnokrvni Baldwin ima zato vzrokov dovolj, da se vzemirja, dasi ni to njegova navada. Zelo malo pa je verjetno, da bi se pred

Za zblížanje Poljske in Jugoslavije

Obisku poljskega zunanjega ministra Becka v Beogradu pripisujejo veliko politično važnost in ga smatrajo za poglobitev sodelovanja med obema državama

Beograd, 27. maja. p. Obisk poljskega zunanjega ministra Josipa Becka v Beogradu je izzval v vsem evropskem tisku veliko pozornost. Čeprav doslej še ni uradnega poročila o vsebini beograjskih razgovorov, skušajo že sedaj posamezni veliki evropski listi uognati stvarni pomen Beckovega obiska. Pri tem sodijo vsi več ali manj z vidika interesov svojih držav. Tako prihajajo iz Varšave napovedi, da bo skušal Beck sondirati teren za sporazum in tesnejše sodelovanje med Jugoslavijo in Madžarsko. Nemški listi, zlasti »Kölnische Zeitung« in »Berliner Morgenzeitung«, govore o obrambi srednjih in malih držav proti odvisnosti od katerekoli velesile ter opozarjajo pri tem na staro poljsko zunanje-politično načelo: nič nad nami in brez nas, pa tudi nič proti drugim brez našega pristanka. Dunajska »Neue Freie Presse« pripominja v svojem uvodniku, da zavzema Poljska in Jugoslavija zelo podobni stališči napram Rusiji in da ima s tega vidika Beckov prihod v Beograd tik pred bukaresko veliko konferenco Male antante svoj poseben pomen.

Ne glede na vse te nazore in mnenja je bil poljski zunanji minister Beck sprejet v Beogradu kot izredno ljub gost in kot zastopnik slovanse države, s katero so se odnosi v poslednjem času razvili v tesno prijateljsko sodelovanje na mednarodnem političnem področju. V oziračju iskrenosti in dobre volje, s katero je prišel v jugoslovensko prestolnico, in v znaku iskrenosti in prijateljskega gostoljubja, s katerim je bil sprejet, je pričakovali, da bodo rezultati beograjskih konferenc jasni in pomembni predvsem za nadaljnji razvoj odnošajev med obema državama.

Sprejem v Beogradu

Minister Josip Beck je prišel v Beograd davi ob 9 v njegovem spremstvu sta šef kabineta Mihael Lubienki in osebni tajslav Grisogono s soprogo, pomočnika zuna-

njega ministra je pri prehodu meje pozdravil v Subotici v imenu predsednika vlade svetnik v zunanjem ministrstvu Ninko Milošević v Zonunu pa ga je sprejel poljski poslanik na našem dvoru, Dembički.

Na beograjski postaji so se zbrali k sprejemu predsednik ministrskega sveta in zunanji minister dr. Milan Stojadinović s soprogo, naš poslanik v Varšavi dr. Privslav Grisogono s soprogo, pomočnik zunanjega ministra Martinac in Pila s soprogo, načelnik političnega oddelka v zunanjem ministrstvu Andrić in namestnik šefa protokola Božidar Stojadinović, šef kabineta zunanjega ministrstva Protić, višji uradniki zunanjega ministrstva, vse osebe poljskega poslanstva, Sokol s podstarostom SKJ Djuro Paunkovićem, za jugoslovensko-poljsko ligo na predsednik Milan Nešić in general Bošković.

Ko je vlak prišel na postajo, je godba zaigrala poljsko himno. Po prisrčnem pozdravu z ministrskimi predsednikom in ostalimi je poljski zunanji minister pregledal častno četo naših Sokolov, ki je bila razvrščena na peronu, nakar se je odpravil v spremstvu za hotel »Srpski kralj«, kjer bo stanoval za svojega bivanja v jugoslovenski prestolnici.

Vpis v dvorno knjigo

V spremstvu poljskega poslanika na našem dvoru Dembičkega, šefa kabineta Lubienkega, svojega osebnega tajnika Sedleckiega in svetnika zunanjega ministrstva Miloševića je zunanji minister Beck odšel ob 11, v maršalatu dvora, kjer se je vpisal v dvorno knjigo.

Prva konferenca

Krnalu nato je obiskal predsednika vlade in zunanjega ministra dr. Stojadinovića v njegovem kabinetu, kjer so se pričeli razgovori.

Druga konferenca

Ob 18. so se v zunanjem ministrstvu nadaljevali razgovori, ki so trajali dalje časa. Ob 20. je ministrski predsednik priredil svečan banket v Oficirskem domu na Topčideru, ki mu je sledil ob 22. svečan velik sprejem.

Izjava Becka

Pred odhodom z zemunske postaje je g. Beck izjavil sodrušniku agencije Avale:

»Odziv, ki ga je moj obisk našel v poljskem tisku, je najljubši dokaz za vsa tista moja topla čustva, s katerimi prihajam v jugoslovensko prestolnico. Z velikim zadovoljstvom ugotavljam, da je vsi poljski tisk brez razlike strank toplo pozdravil osebni stik, ki ga bom imel z ministrskim predsednikom in zunanjim ministrom g. dr. Stojadinovićem.

Govor Becka

Poljski zunanji minister g. Beck je odgovoril v poljskimi: »Vsem srcešno se zahvalim vaši ekscelenci za tako dragi in prisrčni sprejem, ki ste mi ga izvolili prirediti. Iskrene simpatije, ki obstoje med Jugoslavijo in Poljsko, niso slučajne. Zdi se mi, da temelje na nekih skupnih črtah značaja obeh naših narodov. V Jugoslaviji kakor na Poljskem se vidi isti plemeniti patriotizem, vidi se volja do samostojnosti in do uredničenja narodnih idealov. Ali mar ne vidimo pri obeh naših narodih enako razvitega kulturno heroizma? Kot nov primer za to služijo ganljive besede, ki jih je vaša ekscelenca posvetila spominu maršala Pilsudskega. Poljska enako pounjuje zgodovinsko veličino Viteškega kralja Aleksandra Uedinitelja in zato mi bo velika čast, ko bom mogel jutri izkazati v imenu svoje domovine dostojno spoštovanje slavne mu in nesmrtnemu njegovemu spominu. Moj obisk v Beogradu prihaja v dnehi, ki so s stališča evropske politike, posebno težki, v dobi velikih izprememb, ki se dogajajo v strukturi življenja našega kontinenta. Jugoslavija prav tako kakor Poljska ne pripada tistim državam, ki bi želele, da bi na tem področju razvijale preveliko iniciativno. Težko je že danes videti nadaljnji razvoj vseh teh iniciativ. Toda vsekako sem globoko prepričan, da bosta

obe naši vladi vnaprej mogli presoditi, katere oblike mednarodnega sodelovanja ne bi mogle biti sprejete v naših državah.

Misel mednarodnega sodelovanja zaradi splošne blaginje je na Poljskem cenjena in priljubljena, toda pri nas se zavedamo tega, da more biti to sodelovanje v skladu s pojmovanjem o svojih lastnih potrebah in neodvisnosti naše lastne politike. V tistem delu Evrope, kjer leži Poljska, si je naša vlada predvsem prizadevala, da doseže dobro razmerje s sosedami. Upam, da smo v mejah svojih skromnih sredstev pripomogli, da se vrne boljša atmosfera v mednarodno življenje. Toda potek dogodkov nas sili, da se vse pogosteje zanimamo za splošnejše probleme. V zvezi s tem bomo vsekako že najbližnje mesece imeli priložnost izmenjati misli o novi strukturi Evrope. Sodelovanje na tem področju z jugoslovensko vlado bo moja vlada zmerom sprejela z največjim zadovoljstvom. Poleg razlik, izvirajočih glede pojmovanja raznih problemov zaradi različne zemljepisne lege, bomo srečni, če se bomo v splošnih problemih našli istih misli z Jugoslavijo.

Ne bi hotel končati govora, ne da bi izrazil veselja, da sem mogel obiskati čudovito prestolnico viteške Jugoslavije in vrniti obisk pokojnega državnika Marinkovića, obisk, ki je na Poljskem pustil nezbrisani spomin. Čast mi je dvigniti to čast na čast Nj. Vel. kralju Petru II., na zdravje Nj. kr. V. knezu namestniku Pavlu in uglednemu regentstvu, v blaginjo velikega jugoslovanskega naroda in v osebno srečo vaše ekscelence in vaše dražestne soproge.

Odlikovanja

Bograd, 27. maja. AA. Predsednik vlade in zunanji minister dr. Milan Stojadinović je nocoj ob 19. vrnil obisk poljskemu zunanjemu ministru Becku na poljskem poslanstvu. Dr. Stojadinović je ostal na poljskem poslanstvu do 20. v razgovorih z g. Beckom. Pri tej priložnosti je predsednik ministrskega sveta in zunanji minister izročil poljskemu poslaniku v Beogradu Romanu Dembičkemu red sv. Save

Poljski tisk o pomenu beograjskega obiska

Varšava, 27. maja. AA. Vsi poljski listi so si edini v tem, da bi bilo krivo videti v Beckovem obisku v Beogradu izključno samo vladnostno dejanje. Poluradna »Gazeta Polska« poudarja med drugim, omenjajo nedavni poljski obisk v Bruslju, da so se v svetovni vojni vsi trije narodi, belgijski, poljski in jugoslovenski, borili za svojo svobodo. Boj teh treh narodov je posebej s slavni imeni kralja Aleksandra, Jožefa Pilsudskega in kralja Alberta, treh velikih mož, ki simbolizirajo novo svojih narodov. Po vstajenju Poljske in zedinjenju Jugoslavije so se bitro začele kazati tradicionalne zveze med obema narodoma v svrhu sodelovanja na vseh poljih. Skenili smo pakt o prijateljstvu med Jugoslavijo in Poljsko, trgovsko pogodbo in posebno kulturno konvencijo. V Zenevi

je po zaslugi tega prijateljstva in enakih težnjah pogosto prišlo do sodelovanja med zastopniki Poljske in Jugoslavije, obeh enako zvestih ideji Društva narodov. Zunanji minister Beck je na londonskem zasedanju DN zelo jasno obrazložil in podčrtal stališče Poljske, ki temelji predvsem na načelu, da se nobeno vprašanje, ki se tiče katere države, ne more urediti brez besede te države same. To stališče je naleto na odlično razumevanje jugoslovanske javnosti. Na podlagi vsega tega smemo sklepati, da bo beograjski obisk g. Becka nekoliko več kakor samo izraz neomajnih čustev prijateljstva, ki družijo Poljsko z Jugoslavijo, in da bo ta obisk še bolj okrepil poljsko-jugoslovensko sodelovanje na mednarodnem polju v korist miru in teh težkih časih, ki jih danes preživlja Evropa.

Angleška pomorska pogajanja s Poljsko

Anglija skuša pritegniti poleg Rusije in Nemčije tudi Poljsko k pomorski pogodbi med tremi vele silami

London, 27. maja. d. Angleška vlada nadaljuje prizadevanje, da bi pridobila ostale pomorske sile z bilateralnimi pogodbami za pristop k nedavno sklenjeni pomorski pogodbi treh vele sil o omejitvi oboroževanja na morju. Dočim so angleško-ruski razgovori še v teku ter je prihodnji sestanek določen za 4. junija, so se danes pričela v zunanjem ministrstvu pogajanja med angleškimi in poljskimi zastopniki. Kakor pri pogajanjih z Rusijo, se tudi pri razgovorih z zastopniki Poljske poudarja informativni značaj. Poljsko vlado zastopata pri pogajanjih poslanik grof Raczyński in kapitan Solski, ki je bil v času londonske pomorske konference dodeljen poljskemu poslanstvu kot mornariški strokovnjak. Angleško zunanje ministrstvo zastopa R. L. Craigie, admiralški svet pa kapitan Philip, ki vodita razgovore tudi z Rusijo. Poljska vojna mornarica obstoja sedaj iz dveh rušilcev in treh minonoscev, ki so bili zgrajeni l. 1931 in 1932 v Franciji, nadalje iz 6 monitorjev, 5 nekdanjih nemških torped-

nih čolnov za policijske namene in več manjših ladij. Dva rušilca grade sedaj v Angliji.

Istočasno se vrše po diplomatskem potu tudi pogajanja za zaključitev primerne bilateralne pogodbe z Nemčijo.

V razgovorih z zastopniki Rusije so razpravljali tudi o stališču ruske vojne mornarice na Daljnem vzhodu. Ker londonska pomorska pogodba iz l. 1936 ne določa nobene kvantitativne omejitve, pričakujejo, da v razgovorih z Rusijo ne bo zaradi Daljnega vzhoda nobenih posebnih težkoč.

Balkanska pomorska konferenca

Carigrad, 27. maja. AA. Danes se je tu začela balkanska pomorska konferenca, ki se je udeležujejo zastopniki Turčije, Jugoslavije, Rumunije in Grčije. Glavna točka razprav je sodelovanje balkanskih držav na področju pomorstva. Predvsem gre za izenačenje potniških in bagovnih tarif.

Krvavi boji v Palestini

London, 27. maja. a. Iz Palestine prihajajo alarmantne vesti. Angleško vojaštvo se ponekod že umika arabskim upornikom. Danes je že z velikimi težavami odbilo njihove napade na zapadno železnico. Angleži so se morali umakniti iz Balusa. Na več krajih je prišlo do hudih epopadov. 17 Angležev je bilo ubitih, 60 pa ranjenih. V Jeruzalemu prihaja vedno več židov, ki so pričeli bežati tudi že v inozemstvo. Po informacijah agencije Reuter so arabski voditelji pripravljani zaključiti arabsko stavko, ker so med stavkujočimi Arabci prevladali ekstremni elementi. Oja-

čenja iz Egipta so že na potu. Angleži nameravajo streti arabski odpor, še preden bi se pričela nova pogajanja z arabskimi prvaki.

V Rehobotu, Tel Avivu in Jafi so se židje mobilizirali, da bi branili te svoje postojanke.

Po poročilu angleškega vrhovnega komisarja v Palestini je preteklo noč eksplodiralo v Jafi več bomb. Več neznanec je sodelovalo iz revolverjev na policiste, ki so odgovorili s streljanjem. Poročajo tudi o poizkusih v okolici Jefe. V Gazi in Safedu so proglasili občno stanje.

Belgijska vladna kriza

Najbrže bo ostala dosedanja koalicija socialistov in katoliške stranke — Izvršene bodo samo nekatere osebne spremembe

Bruselj, 27. maja. r. Danes so se pričele konzultacije na dvoru. V političnih krogih vlada splošno prepričanje, da bo ostala dosedanja vladna koalicija ter da bodo v vladi izvršene le nekatere osebne spremembe. Mandat za sestavo vlade bo najbrže dobil dosedanj ministrijski predsednik Van Zeeland.

Vodja socialistov Vandervelde je izjavil, zastopnikom tiska, da so stranke, ki bodo zastopane v novi vladi, trdno odločene, da nastopijo energično proti rešizmu in drugim fašističnim stremjenjem. Obstrukcija proti vladnemu delu bo onemogočena, ker je demokratski režim v Belgiji trdno zasidran in izven vsake nevarnosti.

Včeraj je nova rexistična stranka objavila brošuro, v kateri tolmači reforme, ki jih zahteva. Reforme naj bi obstajale v odpravi strankarske države in v sestavi vlade strokovnjakov pod vodstvom kakšnega politika. Poslanska zbornica naj bi imela največ 100 poslancev ter naj bi zasedala

največ dva meseca v letu, ko bi morala odobriti proračun ter gotove posebne zakone. Senat naj bi bil sestavljen iz zastopnikov korporacij. Posebno važnost pripisuje rexistična stranka ustvaritvi korporacijskega sistema, ki bi imel nalogo urediti vprašanja narodnega gospodarstva in ki naj bi bil zgrajen na podlagi strokovnih, poklicnih in združnih organizacij. Nadalje zahteva ojačenje državne obrambe.

Izid volitev v senat

Bruselj, 27. maja. d. Končni izid nedeljskih volitev v senat je naslednji: katoličani 34 (prej 42), liberalci 11 (11), socialisti 39 (39), flamski nacionalisti 5 (1), rexisti 8 (0), komunisti 4 (0). Pripomniti je treba, da se je število izvoljenih senatorjev povečalo od 93 na 101. Dne 17. junija bo treba izvoliti še 44 senatorjev iz posameznih pokrajin. Pozneje pa bodo izvoljeni senatorji kooptirali še 22 senatorjev.

Beleške

JNS v Dalmaciji

V ponedeljek je bila v Splitu seja sreškega odbora JNS za splitski srez. Udeležili so se je delegati iz vseh občin sresa. V torek zvečer je bila nato sreška konferenca za mesto Split, ki tvori kot banovinsko mesto po sedanjem volilnem zakonu samostojen volilni okraj. Na obeh sestankih je poročal senator dr. Andjelinović, na onem za mesto Split pa tudi senator dr. Uroš Desnica, o katerem je pred par dnevi napovedoval »Slovenec«, da bo izstopil iz JNS. Iz piteka obeh konferenc je razvidno, da organizacija JNS v Dalmaciji poleg živahno delujočih in da je ta stranka poleg združenih opozicij, ki pa jo razjedajo tudi notranji spori, najmočnejša politična formacija v primorski banovini.

Prestrašeni »Domoljubovi« bralci

»Domoljub«, ki je že pred letom dni odpel tri črne maše za pokojno JNS, se je zavaljo nedeljske banovinske skupščine JNS v Ljubljani strahovito razburil. Počel je svesti, ki je kar cel uvodnik in za nameček dodal še članek »Nekaj iz dobe Pučelje in Kramarjeve demokracije«. Tako je rezež žrtvoval skoro poldrugo stran tej nesrečni JNS, ki hodi iz groba strašiti. Kaj si bo le mislil njegov zadovoljni nedeljski bralec, ki ga bo vzel po kosilu v roke, da bi ob njem sladko zaspal, kakor je to stvar nekoč tako lepo popisal »Slovenec« v svojem uvodniku? S popoldanskim spanjem ne bo nič in naneslo, da bi sladko zaspal, se bo preplašeno oziral okoli sebe ter gledal, od katere strani se že bližajo oni, ki »iščejo le prilike, da bi zopet zavrheli bič po hrblih našega naroda in da bi z nasiljem začeli uvajati novega duha jugoslovenske demokracije«. Vsekakor pa mora biti JNS »Domoljub« le hvaležna za reklamo in za dejstvo, da je obširno seznanil svoje čitatelje z novico, da je »vstala JNS od mrtvih«.

„Laž ima kratke noge“

»Laž ima kratke noge«, pravi beograjska »Samouprava«, ko z debelimi črkami ponatiskuje sobotna natolevanja »Slovenca« o nekih zvezah med jugoslovenskimi nacionalisti in redakcijo tržaškega fašističnega »Piccola«. Pri tem je »Samouprava« previdno izpustila odstavek, v katerem je trdilo »Slovenec«, da so bile tudi punkcije vitkoplatene od nacionalnih ljudi v tržaški list, in to celo v potvorjeni obliki. »Samouprava« že ve, zakaj je molče prešla preko tega poglavlja iz naše polpretekle zgodovine. Še bolj pa bi storila, če ne bi ponatisnila »Slovenca« ter raje počakala na njegov odgovor na »Jutrove« ugotovitve k njegovim lažem in obrekovanjem. Na ta način bi lažih sebi in »Slovencu«, ki molče prehaja preko »Jutrovega« odgovora, grdo blamažo in potrditev narodnega pregovora, ki ga je postavila na čelo svoje politične beleške.

Milan Vidović zopet snuje lastno stranko

Voditelj »prosvetnega etičnega pokreta« in raznih prosvetnih tečajev, znani Milenko Vidović v Sarajevu, zopet napoveduje, da bo stopil na politično pozornost. G. Vidović je bil prvotno železniški uradnik. Pozneje pa se je posvetil pedagogiji ter zaslovel po svojih zasebnih srednjoškolskih tečajih v Sarajevu. Iz okrilja teh tečajev in iz vrst učencev je zrasel nato Vidovičev »prosvetno etični pokret«.

Po nastopu Jevtičeve vlade je hotel g. Vidović pretvoriti svoj pokret v politično stranko. Pomagal mu je pri tem tudi g. dr. Voja Janjić, ki je danes eden glavnih ideologov JRZ ter stebel poslanskega kluba te stranke. Kljub temu pa iz stvari ni bilo nič. Sedaj napoveduje g. Vidović v sarajevskem »Jugoslavenskem listu«, da ponovno misli na osnovevanje svoje posebne stranke. Dal je že celo natisniti strankine statute ter vložil prošnjo na ministristvo notranjih del, da mu dovoli snavanje političnih organizacij. Stranka bi stala na stališču integralnega jugoslovenstva ter zastopala demokracijska načela.

Meniški monstre-proces v Nemčiji

V torek se je pričela pred velikim senatom delnega sodišča v Koblenzu kazenska razprava proti 276 nemškim redovnikom. Obtoženi so kakor poročajo nemški listi, protinavnih dejanj. Na zatožni klopi sedijo frančiškani, usmiljeni bratje in drugi redovniki iz raznih porenskih samostanov. Vsi so v preiskovalnem zaporu. Proces bo trajal nekaj mesecev, nekateri obtoženci so tudi osumljeni, da so zlorabljali v oskrbo jim izročene mladoletne ali slaboumne osebe. Hitlerjevski listi pišejo o zadevi zelo obširno, tako da se jasno vidi tendenca, izrabiti afero za politično propagando. Da taka namera obstoja, se da sklepati tudi iz dejstva, da so aranzirali nekaj skupni monstre-proces, čeprav so se zločini, ki so jih redovniki obtoženi, zgodili i časovno i krajeno ločeno in niso med seboj v zvezi.

Nizozemski narodni socialisti

Slično kakor v bosodni Belgiji se je tudi na Nizozemskem razvil fašističen pokret, ki pa se mnogo tesneje naslanja na nemški hitlerizem kakor belgijski rekisti. Pokret se širi zlasti med katoličani in na ta način močno slabi sedanje oficelno katoliško stranko. To je privedlo nizozemске katoliške škofo, da so izdali proti narodnemu socializmu skupen pastirski list, ki je bil prošlo nedeljo prečitan po vseh cerkvah. Pastirski list svari vernike pred narodnim socializmom, o katerem pravi, da je v nasprotju z nauki katoliške cerkve. Škofje sporočajo, da Cerkev ne bo več podjevala zakramentov onim vernikom, ki bodo podpirali narodno socialistični pokret. Razumljivo je, da je pastirski list zbujal veliko pozornost ne le v nizozemski, marveč v ostalih evropski javnosti. Obširno pišejo o njem zlasti rajhovski listi, ki skušajo iz njega kovati kapital tudi proti katoliški cerkvi v Nemčiji.

Ante Pavelić v Avstriji?

Na Gornjem Štajerskem so aretirali jugoslovenskega državljana, o katerem sumijo, da je zapleten v mar-sejsko afero

Leoben, 27. maja. g. Jugoslovenske oblasti so vprašale pri zvezni vladi v Avstriji, ali se dr. Ante Pavelić, ki je bil zaradi sokrivde umora pokojnega kralja Aleksandra I. Ureditelja obojen pred poroto v Aixu en Provence in contumaciam na smrt in ki se je skrival v Italiji, kjer so ga preiskovalne oblasti pred par tedni izpustile iz zapora, češ, da zakon ne dopušča več njegovega zadrževanja, res nahaja v Ramsauu pri Schladmingu. Zvezna vlada je o tem obvestila varnostno oblast za Štajersko, ki je začela poizvedovati po sumljivih tujcih. Res so te dni izsledili v Ramsauu v hiši št. 85 pri posestniku Matiji Rojerju uslužbenega kot poljedelskega delavca jugoslovenskega državljana, ki se izdaja za Jakoba Hudjeca. Mož so aretirali in izročili okrožnemu sodišču v Schladmingu.

Pri zaslišanju je dozdevni Hudjec izpovedal, da je bil rojen v Novi Pazovi v Jugoslaviji, da je po poklicu kovaški po-

močnik in vojaški begunec. Zatrjeval je, da se nikoli ni politično udeleževal in da ni bil še nikjer drugje, razen v Avstriji in Jugoslaviji. V kritičnem času umora kralja Aleksandra je bil v Jugoslaviji, kar je razvidno tudi iz delavske knjižice; zanimivo pa je, da v njej ni nobene fotografije. Pravi, da je prišel na Štajersko 27. januarja in jo ubral peš na Tirolsko. V Inomestu so ga zaradi potopešstva aretirali in je takrat sedel baje štiri dni v policijskem zaporu. Po prestani kazni je odšel na Solnograško in nato v Ramsau na Štajersko, kjer je iskal delo. Priporočili so mu posestnika Rojerja. Pravi, da je pobegnil v Avstrijo za to, ker ni hotel iti k vojakom. Mož so na zahtevo državnega tožilstva izročili okrožnemu sodišču v Leobnu. Domnevajo, da je dozdevni tujec prišel na Tirolsko iz Italije. Avstrijske oblasti bodo zaprosile za informacije tudi oblasti v Franciji.

Stremljenja turške zunanje politike

Ankara, 27. maja. AA. Med razpravo o proračunu zunanjega ministristva je zastopnik zunanjega ministra Kamutaj med drugim izjavil, da je Turčija za stabilizacijo miru in za mednarodno varnost ter za dobre odnose z vsemi državami. O smernicah turške zunanje politike je izjavil: Turčija je za kolektivno in regionalno varnost. Zato ne želi napasti nikogar in je proti vsakemu napadu. Smo za sodelovanje z Društvom narodov in želimo, da bi iz sedanjega svojega položaja izšlo s poglubljenim ugledom. Prav tako želimo, da bi se vanj vrnila države, ki so ga za-

pustile. Glede na sedanjí mednarodni položaj Turčija ne sme zametati svoje obrambe. Sporazum med sredozemskimi državami je eden izmed prvih pogojev novega varnostnega režima, potrebam pa bi ne ustrežal, če bi ga sklenile samo velike države brez sodelovanja drugih sredozemskih držav. Na kraju je Kamutaj poudaril, da je zahteva po ureditvi morskih ožin nalezela povsod na prijazen sprejem in da bo to vprašanje urejeno na prijateljski način.

Militarizacija nemškega gospodarstva

Berlin, 27. maja. a. V vojnem ministristvu je bil ustanovljen poseben oddelek za tako zvano gospodarsko narodno obrambo. Ta ustanova bo imela nalogo pripraviti vse potrebno za oduvanje nemškega gospodarstva v vojnem času. Urad bo moral izdati potrebne ukrepe, da se v času vojne prepreči katastrofalna desorganizacija narodnega gospodarstva, ki je bila v zadnji svetovni vojni eden izmed glavnih vzrokov nemške katastrofe. Urad bo moral organizirati narodno gospodarstvo v Nemčiji tako, da bo imel režim popolno nadzorstvo nad vso nemško produkcijo,

in bo tehnično koordiniral posamezna podjetja tako, da bodo v vojnem času lahko obratovala z največjo kapaciteto in da bodo čim bolj varna pred letalskimi napadi nasprotnika; zato bodo važnejša industrijska podjetja premeščena iz obmejnih krajev, zlasti iz Porenja in Porurja v centralno Nemčijo. Novi urad bo končno prešelbrež držav vse potrebne surovine in življenjske potrebščine, pri čemer bo treba skrbeti predvsem za nemško kmetijstvo, ki bo prišlo pod direktno vojaško kontrolo, v času vojne pa celo pod vojaško upravo.

Proslava osemdesetletnice Nikole Tesle

Beograd, 27. maja. p. Jutri bodo po vsej državi proslavili rojstni dan velikega jugoslovenskega znanstvenika Nikole Tesle. Proslave v Beogradu se bodo udeležili tudi delegati 15 evropskih držav. Ze danes je prispelo mnoga delegatov, predvsem znanstvenikov iz tujine. Ob 6.30 so prispeli delegacije iz Bolgarije, Nizozemske in Češkoslovaške, ki so zelo množevstvene. V češkoslovaški so zastopana vsa češkoslovaška mesta. Znani nemški učenjak berlinski vseučiliški profesor Kibitz je prispel z letalom. Opoldne je prispela velika delega-

cija iz Rumunije, v kateri je 18 vseučiliških profesorjev. Ponoči so prispeli še ostale delegacije.

Od 8. do 10. dopoldne bodo v vseh školah predavanja o življenju in delu velikega Jugoslavena.

Dr. Maček je poslal Nikoli Tesli brzojavno čestitko, v kateri ga pozdravlja kot velikega Srba iz hrvatske domovine. Nikola Tesla mu je odgovoril: »Hvala za zelo dragoceno čestitko. Ponosen sem v enaki meri na svoje srbsko pokolenje kakor na svoje hrvatsko domovino«.

Delavske stavke

Beograd, 27. maja. p. Stavka stavbniških delavcev v Beogradu traja dalje. Kakor so sedaj ugotovili, stavka nad 10.000 delavcev. V inspekciji dela so se dopoldne nadaljevala pogajanja med delodajalci in delavci. Obe sporni stranki sta vztrajali pri svojih zahtevah, vendar pa se pričakuje, da bo pri jutrišnjih razgovorih ves spor premaknjen z mrtve točke. Popoldne so stavkajoči delavci zborovali v beograjskem predmestju na Pašinem brdu.

V Oroševcu so stavkali rudarji, zaplenjeni v tamkajšnjem rudniku, že 11 dni. Danes je bil končno dosežen sporazum in se jutri zopet prične delo v rovin. Iz Varaždina poročajo, da je bil med zastopniki delavstva tamkajšnje tovarne svile in zastopniki podjetja dosežen sporazum, tako da se bo jutri delo v tovarni zopet nadaljevalo. Stavka delavcev, ki so namočeni v tovarni Tivar, traja še dalje.

Stavka v Trepči

Beograd, 27. maja. AA. Danes je odpotovala v Kosovsko Mitrovico komisija zastopnikov notranjega ministristva, ministristva za socialno politiko in narodno zdravje in predsednik delavske zbornice v Beogradu, da prouči delovne pogoje v rudniku »Trepča«. Razen tega bo komisija sredsredovala v sporu, ki je nastal med stavkajočim delavstvom in rudniško upravo, da bi mogel rudnik zopet obratovati.

Iskanje žrtev šolarskega izleta

Brno, 27. maja. g. Rešilne postaje in gasilci so vso noč iskali v reki Tajl trupla pri večerjani nesreči ponesrečenih otrok. Dosej so našli samo 9 otroških trupel in truplo enega kočijaža. Delo je bilo zelo težko, ker so morali reko razsvetljevati z baldami in reflektorji. Popoldne je prispela na kraj nesreče sodna komisija, da pojasni vprašanje krivde. Brodnik je bil po nalogu brnskega državnega tožilstva aretiran.

Smrt bivšega grškega ministra

Atene, 27. maja. o. Bivši minister za javna dela Zakiotis je v pretekli noči v svojem stanovanju nenadoma umrl. V zadnjih štirih mesecih je na tak način umrlo že pet grških državnikov, Kondilis, Venizelos, Demertzis, Tsaldaris in sedaj še Zakiotis.

Reforma zakonskega prava v Rusiji

Moskva, 27. maja. d. Sovjetska vlada je objavila včeraj besedilo zakonskega predloga za zaščito zakona in otrok. Predlog določa popolno prepoved splavov, otežkočenje ločitve zakona in strogo nadzorstvo nad plačevanjem alimentov za nezakonske otroke. Večina določb tega zakonskega predloga je namenjena za zaščito žensk in otrok. Določeni so tudi ukrepi za gmotno podpiranje družin z velikim številom otrok.

Šahovski turnir v Moskvi

Moskva, 27. maja. i. Danes se je pričela druga polovica oziroma X. kolo mednarodnega turnirja, ki je prineslo zelo ostre borbe. Niti ena partija ni bila remis. Botvinnik je že v 21. potezi premagal dr. Laskerja, Lilienthal je porazil Löwenfischja, Eliskases Ragozina, Rjumin je podlegel Flohrju, Kan pa Capablancu.

Stanje po X. kolu: Capablancu 1 i pol, Botvinnik 6, Flohr, Ragozin, dr. Lasker 5, Kan, Löwenfisch, Lilienthal 4 in pol, Rjumin, Eliskases 4.

Češkoslovaške Sokolice v Ljubljani

Jutri, v petek, bodo prispeli z brzojavkom ob 16.56 v Ljubljano češkoslovaške Sokolice-tekmovalke za olimpijado v Berlinu v prijateljski tekmi z našimi tekmovalkami. Sokolstvo in ostalo občinstvo naj pohiti jutri popoldne na kolodvor, da pozdravi drage goste. Tekmovanje se bo pričelo na binkoštni ponedeljek že ob 8. zjutraj v veliki dvorani sokolskega doma na Taboru! K tekmi bo imelo dostop tudi občinstvo.

Vremenska napoved

Zemunska vremenska napoved za sredo: Delno oblačno, morda krajevne nevihte s kratkimi nalivi. Topleje.

Dunajska vremenska napoved za četrtek: S Severnega morja bo prišel velik val mrzlega zraka ter od četrta naprej dosegeč zapadne severne Alpe, v petek pa najbrže južne Alpe in vzhodni rob Alp ter povzročil vremenski prevrat. Pred prihodom tega mrzlega zraka od časa do časa soparno, solšno in možnost neviht, ob koncu tedna pa najbrže zboljšanja.

Grof Sforza o razmerju med Italijani in Jugosloveni

V ženevskem listu »Journal des Nations« je objavil grof Carlo Sforza na uvodnem mestu članek o italijansko-jugoslovenskih odnosih. Iz članka, ki nosi naslov »Italijani in Jugosloveni: preteklost in bodočnost«, posnemamo nekaj zanimivih misli. Sforza izjavi:

Dva tipa ljudi si brez presledka sledita v zgodovini italijanske države. Prvi tip je tip realno mislečega državnika; sem spada Machiavelli, Cavour in Giolitti. Drugi tip je tip »človeškega svetnika«: Mazzini, brata Bandiera, Mameli, Garibaldi, Battisti itd. Predstavnik obeh teh dveh tipov so imek vselej enake predstave in razumevanje za jugoslovenski problem. Mazzini je to dokazal s svojimi znameniti »Slovanskimi pismom« (Lettere Slave), Cavour pa je napisal besede, »navdihnene z globoko simpatijo za neodvisnost jugoslovenskega ljudstva«, ki so »se da nes preročje, kar se tiče najvišje potrebe sporazuma« obeh narodov, italijanskega in jugoslovenskega. Cavour je sredi bojev z Avstrijo Radeckega zapisal v svojem listu na naslov Italijanov: »Ne sovražite Hrvatov, ker bi bilo to nekoristno in zaman! Kakor vi, so tudi oni samo žrtve

egoistične oblasti, ki hujska svoje državljane enajetih jezikov drugega proti drugemu. Ti Hrvati bodo nekoč skupno s svojimi brati, drugimi južnimi Slovani — najboljši prijatelji in zavezniki svobodne Italije...«

V tej zvezi navaša grof Carlo Sforza zanimivo reminiscenco na našega pokojnega vladarja, ko se je z njim kot regentom razgovarjal na Krfu o problemih italijansko-jugoslovenskega sosodstva. Pokojni Aleksander, tako pravi Sforza, je dobro poznal Mazzinijeve »Lettere Slave«, ni pa poznal Cavourjevih spisov. Te mu je objubil poslati grof Sforza v Solun, kamor si je bil med tem regent Aleksander preselil. Regent se mu je zahvalil s temle pismom, ki ga Sforza objavlja dobesedno: »Moj dragi grof! Priščno se Vam za hvaljujem za Vašo ljubo pošiljko in za besede, ki jo spremljajo. Cavourjeva misel mora postati nekega dne stvarnost. Pokljone grofici Sforza itd...«

Grof Sforza je prepričan, da je bil naš pokojni veliki vladar vedno vnet za sodelovanje z onimi Italijani, ki tako mislijo, kakor je mislil Cavour.

Zasedanje Male antante v Bukarešti

Bukarešta, 27. maja. o. Prihodnje zasedanje Male antante bo v Bukarešti od 6. do 8. junija. Listi mu pripisujejo velik pomen, ker ima Mala antanta na tem zasedanju zavzeti svoje definitivno stališče glede sankcij napram Italiji.

Rojstni dan dr. Beneša

Praga, 27. maja. g. Predsednik dr. Beneš praznuje jutri svoj 52. rojstni dan, ki ga bodo po vsej državi slovesno praznovali. Na vojaškem stadionu v Pragi bo dopoldne velika vojaška parada.

Poštna konvencije Male antante

Beograd, 27. maja. p. »Službene Novine« so danes objavile ratificirane konvencije med Jugoslavijo Rumunijo ter Češkoslovaško o sodelovanju na področju poštne-brzojavne službe. Konvencije so bile podpisane v Beogradu 24. septembra 1934, dodatki pa 20. februarja 1935. Nadalje so objavile tudi ratificirane konvencije o sodelovanju držav Balkanske zveze na poštno-brzojavnem področju, ki so bile podpisane v Beogradu 9. aprila 1935.

Seja vodstva JNS

Beograd, 27. maja. o. V Beogradu se je vršila danes dopoldne seja akcijskega odbora JNS. Seje se je udeležilo 20 članov, ki so večinoma prispeli v Beograd z jutranjimi vlaki. Na današnji konferenci so razpravljali tudi o kongresu stranke. Kongres bi se moral vršiti na Vidov dan v Beogradu. Ker pa se istega dne vrši velik sokolski zlet v Subotici, bo bržkone kongres odgoden za nekaj dni.

Jan Hajšman zopet v Beogradu

Praga, 27. maja. d. Beograjski korespondent lista »Prager Presse« in agencije »Central European Radio« Jan Hajšman se je preteklo nedeljo po kratkem bivanju v Pragi spet vrnil na svoje službeno mesto in je v ponedeljek, 25. maja, pričel znova delovati.

Trgovinska pogajanja z Grčijo

Beograd, 27. maja. o. V trgovinskem ministristvu so se danes pričela pogajanja med našo in grško delegacijo za sklenitev nove trgovinske pogodbe. Današnja konferenca je vodil dr. Sava Obradović. Konferenca bo trajala dalje časa.

Genij Nikola Tesla

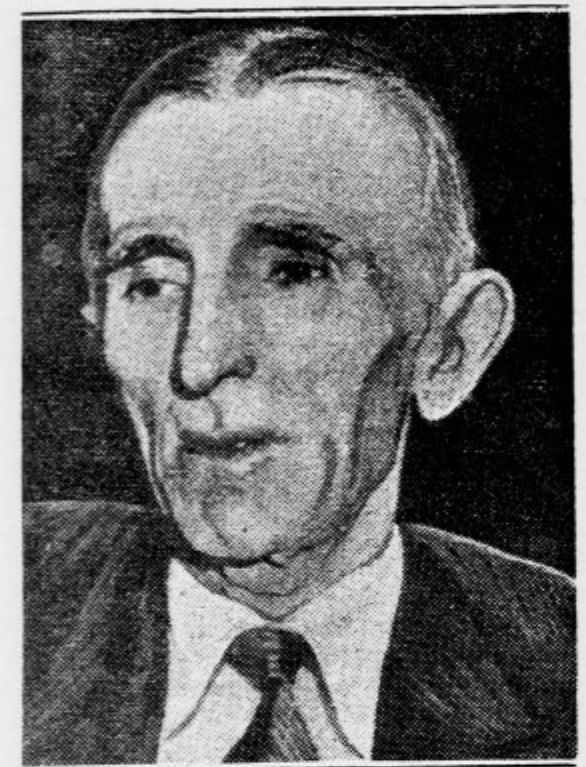
Današnji dan je posvečen 80letnici slavnega izumitelja

Zadnji čas piše o Nikoli Tesli ves svetovni tisk. Sloviti učenjak do dopolnil 10. julija 80letnico, odkar se je rodil v mali vasi Smiljanu pri Gospiču. Odbor za proslavo Teslinega rojstnega dne pa je določil 28. maj za dan, ko naj se pokloni geniju vsa Jugoslavija. Tudi teograjsko prosvetno ministrstvo je pristalo na znamenja, ker je zdaj še vsa naša mladina v svojih učilnicah.

Kakor za vse velike moze, so se pulili razni narodi tudi za Teslo. Najbolj so ga izklicali za svojega Madžari, večina Amerike, kjer živi Tesla že od svojih prvih mladih let, pa itak meni, da mu je tekla zibel v USA. Prav zato je še dolžnost vseh Jugoslovancev, da se ob teh pomembnih priložnostih z izumiteljem življenjem, kakor tudi z njegovimi izumi, ki so prinesli človeštvo civilizacijo in napredek.

Svečenik naj bi bil ...

Rodil se je očetu Miljutinu, pravoslavne mu svečeniku v Smiljanu. Oče je bil inteligent in mož, takisto mati. Se danes vedo, da je znala njegova mati na pamet ves Njegov svet. Očeta venec. Od ožjega sorodstva živi le še sestra Marica, ki je 3 leta mlajša od Nikole in je poročena Kosanovičeva na Sušaku. Ta bo zastopala slavnega brata na velikih svečanostih v Beogradu. Visoka starost je značilna za Ličane. Nikolov oče je živel 100 let, prav toliko tudi ded. Ta

je bil še v visokih letih zdrav in junaški. Še malo pred 90. letom je zlezel na konja. Starši so gojili iskreno željo, da bi postal Nikola pravoslavni svečenik. Fanta pa je veselila le tehnika, stroji. V Karlovcu je došel realno in se je ves oklenil fizike in elektrike. Ko je došel 19-letni mladnik realno, je odšel na tehniko v Gradec, čeprav je leto dni trpel zaradi kolere, ki je takrat divjala po Liki.

Razborilemu dijaku je nudil Gradec premo, zato se je preselil v Prago, kjer je s 23. leti položil izpite in dobil še tudi prvo službo pri budimpeštanski Telefonski družbi. Prav to je vzrok, da so ga Madžari v svojem tisku prištevali za svojega, kar je posnel od njih tudi del svetovnega tiska.

Učenjak in izumitelj

Mladi inženjer se je kmalu preselil v Pariz k Edisonovi tovarni električnih strojev. Tu je res našel več dela, kakor v Budimpešti. Brž so odkrili, da tiče v njem velike sposobnosti in so mu prepustili gradbo in ureditve električne centrale v Strassbourgu. Veliko delo je dovršil v zadovoljstvo vseh. O genialnem Tesli je zvedel krajci izumiteljeve, Tomaž Alva Edison, ki ga je povabil v krog svojih sodelavcev. Nikola je odšel v Ameriko, pogumno se je vrgel v delo in uspeh je bil kmalu viden, saj je začel Tesla kar zasipati ameriški patentni urad s prijavitvami novih izumov. V nekaj letih je skoraj izključno sam postavil množico temeljnih izumov, ki so danes v vsaki hiši. Njegovi električni stroji in transformatorji, ki jih je izumil v vseh mogočih variantah, so rodili današnje orjaške vodne in kalorične centrale ter omogočili prenos elektrike

energije na poljubne daljave. Z njimi je Tesla podaril vsemu svetu ceneno luč in pogonsko silo.

V drugo skupino najvažnejših Teslinih izumov spadajo njegove priprave za brezžično prenašanje poročil ki so postale temelj današnje radijske tehnike. Na visokih gorah ameriškega zapada je delal poskuse z brezžičnim prenašanjem električne energije in dosegel za tiste čase velike uspehe, kakor njegov tekmelec Marconi. Ze leta 1899. je pred skupino učenjakov in znanstvenikov pošiljal brezžična poročila na več sto kilometrov daleč. Izum je izpopolnjeval nato tudi v NewYorku, kjer si je postavil veliki oddajni postajo. V to napravo je vtaknil vse svoje prihranke. Med svetovno vojno pa so ga rušili duševno in denarno, ko so mu l. 1917 razstrelili radijsko oddajno postajo na Long-Islandu, iz bojnosti, da ne bi kdo izrabljala napravo v protiameriške namene.

Tesla ima še zdaj, ko je že ves v sivih letih, lastne laboratorije v najvišjem newyorškem nebotičniku. Kljub visokim letom se še ni predal počitku in je vedno delaven. Ameriškiemu novinarju, ki ga je prišel intervjuvat za jubilej, je dejal: »Spim izredno malo, kajti možgani mi ne dopuščajo obilnega počitka. Podnevi in ponoči mi deluje živčevje in duh mi je ves čas napet kakor lok. Menim, da ni večjega tirara, kakor so možgani, ki so se navadili misliti in snovati. Tako pozna Amerika slavnega Teslo kot človeka, ki spi od vseh Američanov najmanj, čeprav je eden najstarejših prebivalcev.

Priznanje vsega sveta

Kakor je imel Tesla v svojih mlajših letih na početku kariere obilo nasprotnikov, tako ima zdaj kot starez-izumitelj nešteto mnogo častilcev in prijateljev. Svoj čas mu ni življenje prav nič prizanašalo. Bil je pač sin skromnega, malo znanega naroda. Ob svoji strani ni imel niti bogatih rojakov, niti vplivnih osebnosti, niti časopisja, ki bi ga podpiralo pri njegovih velikih delih. Njegovi tekmeči in nasprotniki pa so imeli v rokah potrebni denar za nabavo strojev, sirovin in za poskuse. Tako so lahko ideje, ki jih je napovedal Tesla, ukradli in spopolnili. A junak iz kršne Like ni kloril in obupal. Dočakal je dan, ki mu je prinesel zaslužen priznanje. Človeštvo se klanja njegovim izumom in še mu zahvaljuje za vse, kar je dal naši civilizaciji.

Velike svečanosti bodo v Smiljanu pri

Gospiču. Vasica je izbrala poseben odbor, ki je sestavljal za svojega slavnega rojaka onkraj luže posebno zahvalno spomenico. Na čelu adrese so postavili moto iz Goskega venca.

Posebno pomembne bodo svečanosti v prestolnici. Priprave vrši Društvo za ustanovitve instituta Nikole Tesle. Tem svečanostim bodo prisostvovali največji svetovni učenjaki in fiziki. Prijavljenih je že kakih sto delegatov iz vseh evropskih univerz. Delegati si bodo nato ogledali našo državo, ter odšli tudi na Jadran. Skupina učenjakov bo pa posetila med drugim Ljubljano in Bled. Slične proslave bodo skoro na vseh univerzah širnega sveta. Predavanja o Tesli, genialnem Jugoslovencu, so stavile na program domala vse radijske oddaje postaje, ki so dolžne največ hvala svojemu duševnemu očetu.

Za osemdesetletnico je izšlo o Tesli mnogo knjig v različnih jezikih. Edino knjigo v slovenščini pa je izdala Mladinska Matica; knjižica poroča zgledno in zanimivo o življenju in delu izumitelja, ki bodi svetilnik vsem našim mladim pokolenjem. Knjigo je napisal dr. Lavoslav Čermelj. Delo krasno okrog 60 slik in je ob nizki ceni (20 Din) vsakomur dosegljiva.

Če bi Tesla umaknil svoje izume ...

Nikola Tesla je ne samo najslavnejši Jugosloven sodobnosti, marveč tudi največji živeči izumitelj na svetu. Zakaj mu dolgujemo znanost in človeštvo največjo zahvalo? Na to vprašanje je odgovoril inž. Dušan Lazarević, ki je v ponedeljek zapisal v »Politiki«: Zamislimo si, da bi Tesla lepega dne ne dopustil več izkoriščati svojih izumov. Kaj bi se zgodilo na primer samo v našem mestu? Ustavila bi se električna centrala, katere delo je osnova čisto na Teslinih načelih. Ustavili bi se tramvaji, telefon ne bi več funkcioniral, železniški promet bi se razvil z velikimi nevarnostmi zaradi pomanjkanja signalizacije, ki je navezana na električno strujanje. Vsi mogoči elektromotorji bi prenehali delovati, s tem v zvezi pa bi se ustavila cela vrsta delavnic in tovarn. Prenehali bi funkcionirati vodovod, ki obratuje takisto s pomočjo električne energije. Odvede je omenjati, da bi vse mesto zvečer ostalo v temi in da bi morali spet poiskati različne svetilke, leščerbe in sveče, — več kakor dvajsetkratno bi čez noč zraslo število nezaposlenih!

Vlom v banko sredi Maribora Drzni vlomilec, ki je ugrabil 77 tisočakov, je deloval z rokavicami

Moribar, 27. maja. Ko so kakor običajno prišli v službo v poslovne prostore tukajšnje Zadrugne gospodarske banke uradniki, so opazili, da je na oknu proti dvorišču presekan črna palica in da je železni križ v oknu razmaknjen do tolike širine, da se skozi okno lahko splazi odrasel človek. Začeli so pregledavati, ali ni bilo preko noči kakšnega vlomilskega obiska, a niso sprva našli ničesar sumljivega. Ko pa je blagajnik g. Kurnik odprl blagajno in tresorje in začel šteti, je dognal, da je izginilo 77.000 dinarjev. Značilno je, da sta bila tresor in blagajna v redu zaprta in na prvi pogled nedotaknjena, kakor je bil prejšnji večer pustil blagajnik.

Takoj po tej ugotovitvi je vodstvo podružnice Zadrugne gospodarske banke obvestilo o drznem vladu policijo. Daktiloskop g. Grobin ni mogel najti nikakršnih sumljivih odtisov, kar prča, da je bil vlomilec dobro izurjen v svojem poslu in da je vršil svoje vlomilsko delo zelo previdno in v rokavicah. Na kraj vroma se je z detektivni napotil tudi vodja kriminalnega oddelka g. Čajko. Ugotovili so, da se je storilec splazil skozi okno iz prvega nadstropja najprej na teraso, ki je nad dvoriščno dvorano. Od tam pa se je nato po železni lestvi ob zidu spustil na nižjo teraso. S tega položaja je mogel s silo odstraniti železni križ v oknu ter se skozi odprto prebiti v notranjost bančnih prostorov, kjer

so nameščene velike blagajne. Z obilnim plenom je vlomilec izginil v noč brez sledu.

Po izjavi poklicanih strokovnjakov je vlomilec mogel odpreti blagajno in tresor samo s pravim ali ponarejenim originalnim ključem. Glavni ključ in ključ od tresorja ima po navadi blagajnik, tretji ključ pa ima soodpiralec, glavni knjigovodja ali kdorkoli že. Eden brez drugega blagajne ne moreta odpreti. Ker pa sta blagajnik in glavni knjigovodja Zadrugne gospodarske banke blagajno zvečer skrbno zaklenila, je postal vlom prava zagonetka, ki jo bo policija le z največjo težavo razvozljala. Železna patentirana blagajna je bila izdelana v Schellovi tvornici blagajn v Mariboru. Ko so na policijo poklicali g. Schella, je prinesel s seboj popolnoma zarjavele duplikate ključev.

O vladu se slišijo razni komentarji, vendar pa še ni nič pojasnjeno. Domnevajo, da je utegnil neznanec ukrasti ključ g. Schella in jih ponarediti, kar pa g. Schell odločno zanika. Policija je uvedla temeljito preiskavo in upa, da bo prišla zadevi do dna. Sumijo tudi nekega Dunajčana, ki je znan kot nevaren vlomilec v blagajne in ki se je zadnje čase potikal po Mariboru. Toda tudi o tem Dunajčanu nima policija zaenkrat nobenega sledu.

Huda nesreča sodnika dr. Odon Planinška

Beograd, 27. maja.

Sodnik dr. Odon Planinšek, ki je dobro znan v slovenskih sportnih krogih kot odlični nogometni strokovnjak, se je v noči na torek hudo ponesrečil v Smederevski Palanki. Padel je skozi okno drugega nadstropja hotela »Stare Srbije« in treščil sedem metrov globoko na pločnik, kjer je

obležal. Na pomoč mu je prišel običajni stražnik. Dva zdravnika, ki sta bila nato poklicana k ranjencu, sta ugotovila, da ima zlomljeno nogo, poškodovan prst kosa, močno ranjeno glavo in sila otečeno desno roko. Po prvi pomoči si je dr. Planinšek toliko opomogel, da je lahko opasal svojo nesrečo.

Po večerji sem ostal do 22. ure v gostilni v prijateljski družbi. Potem sem se podal v svojo sobo, a ker nisem mogel spati, sem odprl okno in si prižgal cigareto. Naslonjen na okno sem se razgledoval po prazni ulici. V trenutku, ko sem otresel pepel s cigarete, sem izgubil ravnotežje in sem se prevrnil z glavo navzdol na cesto. Spotoma pa sem k sreči zadet ob električno omrežje, se prekretil in v zraku in tako priletel kolikor toliko na noge.

Okna v hotela so zelo nizka, komaj 35 cm, pa ni čudno, da se je primerila nesreča. Ker so poškodbe precej hude in je ranjenec izgubil znatno količino krvi, so ga še v teku noči prepeljali v beograjsko bolnišnico. Odon Planinšek je pred desetimi leti zapustil ljubljansko univerzo, z odkliko je potem poobjavljal sodniški izpit. Od okrožnega sodišča v Mariboru je bil pred tremi leti premeščen v Smederevski Palanko, kjer vrši službo kazenskega sodnika. Željmo odličnemu juristu in dobremu prijatelju skorajšnje popolno okrevanje.

Osa povzročila avtomobilsko nesrečo

Ljubljana, 27. maja

Danes okrog poldne se je peljal berlinski tovarniški ravnatelj Adolf Penzl s svojo svačkinjo na novem avtomobilu tipa Adler iz Višnje gore proti Grosuplju. Na koncu klanca so mu je zaletela v voz osa in ga pričela nadlegovati. Hotel je odstopiti je vozač zamahnil po osi, a tisti trenutek je nepričakovano zavozil na oster ovinek. Avtomobil je zdrknil v jarek in je treščil ob brzovojni drog. Prednji del voza je popolnoma razbil, vozač pa je dobil poškodbe po obrazu in prsih in močno je bila porezana od razbitih spij njegova sopotnica. Prvo pomoč je obema nudil zdravnik dr. Franjo Podkoritnik iz Grosuplja. K sreči je slučajno privozil mimo trgovski zastopnik Josip Matelič, ki je oba ranjenca prevzel na svoj avto in ju prepeljal v ljubljansko bolnišnico.

Pedagoško društvo se snuje v Ljubljani

Ljubljana, 27. maja.

Vsi čutimo, da je problem rasti in oblikovanja mladega človeka danes izredno živ in glasen ter da je zanimanje za pedagoška vprašanja prodrla že v široke sloje naroda. Živa pedagoška stremjenja in iskanja naše dobe so našla izraza v najrazličnejših pedagoških smereh in zahtevah, ki hočejo vse eno in isto: odrešitev mladega rodu in sprostitve vsega dragocnega človeškega v njem. Besede: »Mladina je bodočnost« za pedagoške čutečake človeka niso prazne besede, niti priznanje lastne nemoči, temveč izraz vere v mlado zorenje, izraz občutne odgovornosti in zavestne dolžnosti do onih, ki jih kliče bodočnost. Iz čula odgovornosti, ki je danes nedvomno večje in težja ko kdajkoli, se nam bistrijo pogledi in prečiščajo nazori, iz njega se nam odpirajo novi psihološki vidiki na mladega človeka, iz njega rastejo velika in drobna pedagoška vprašanja, ki jih doživljamo, a bi jih nekateri nujno hoteli rešiti.

Vse bolj čutimo, da pomeni biti pedagog, imeti posebno duševno in duhovno strukturo, posebno kulturno usmerjenost in močno, zdravo spoznanje, imeti izredno fin čut za vzgojne in izobraževalne probleme, izreden čar vživljanja v svet mladega življenja in doživljanja, imeti živo potrebo po bližini mladih, zorečih ljudi, živo željo dajanja in bogatenja, rasti in sprejemanja.

Vse bolj spoznavamo v pedagoški kulturi samostojno kulturno področje, ki ga povsem ne obseže niti ena ostalih kulturnih smeri in panog. Iz tega spoznanja se je rodila zamisel o ustanovitvi Pedagoškega društva v Ljubljani, ki bo stenoila v življenje z ustanovnim obnim zborom na binotnišni pon, in ki si je nadelo nalogo, da goji našo pedagoško kulturo ter da združi pedagoško usmerjene ljudi v občestvo, da bo iz posameznih sil, spoznanj in izkustev zraslo skupno močno in plodno pedagoško delo.

KINO SLOGA Telef. 2730 —

Ob 16., 19.15 in 21.15 uri!

Slovita opereta

CIGAN BARON

Adolf Wohlbrück — Hansi Knoteck

90 let ge Marije Vavrovske

Gornji Logatec, 27. maja.

Hiša logaškega župana trgovca in poselnika Frca Puppisa bo imela jutri izreden praznik, ki ga bo praznoval širok krog sorodstva. Birmana bosta najstarejša županova naslednika, sinko in hčerka, toda poseben sijaj družinskemu sijaju bo dal visok jubilej: 90 letnico bo praznovala od družine in vseh Puppisov globoko spoštovana teta ga. Marija Vavrovska, rojena šinkova, doma iz Globokega v Čških Budjevicah. Po rodu je jubilarica zavedna čehinja. Pri nas biva že 47 let. popolnoma se je že »poslovenila«, vendar pa naglas še vedno izdaja njeno poreklo. Pokojni Vavrovsky je bil trgovec v Lomnici na Češkem in nazadnje v Weitri na Nižjem Avstrijskem. Poročena je bila z njim je 13 let (1875—1886). Tri leta po ovdovlosti se je preselila k svoji sestri Leonori, ženi pokojnega trgovca Karla

Puppisa v Gornjem Logatcu. Pozneje je sedela še tretja sestra Pavla. Od vseh treh je jubilarica najmlajša in je preživela obe, ki sta umrli v častitljivi starosti nad 80

Takoj po priselitvi se je jubilarica oprljala z vso vmo in spretnostjo dela pri gospodinjstvu, hišnih in trgovskih poslih, kakor tudi pri vzgoji družine. Zaradi buagega čustvovanja do nečakov in nečakinj si je pridobila njihovo iskreno ljubezen. Ko so se šolali v Ljubljani, jim je na stanovanju gospodinjstva nekaj let, nato se je spet vrnila v Logatec ter se znova oprljala prejšnjih poslov, ki jih še danes kljub starosti opravlja po svojih močeh. Za vsesko leta je duševno zelo čila, le vid ji je zadnji čas opesal, da ne more več čitati. Svojih otrok nima več. Hčerka ji je umrla v nežni starosti, a sina Ivana je vzeja vojna. S sorodniki na Češkem še vedno vzdržuje zveze, ob sokolskih zletih jo tudi obiskujejo. K častitljivemu jubileju izrekamo gospej najpriprnejše čestitke!

Z mladino in pesmijo v Savinjski dolini

Ljubljana, 27. maja. Skozi okna drvečega avtobusa gleda mladina, trideset fantov in deklet, eno najlepših slovenskih pokraj, s Trojanskoga klanca krasno hribovje in tihe globeli — zatem pa kmalu prelepo Savinjsko deželico, tako blagoslovljeno plodno, čudežno razkošno, tja v sončni dan se smehljajočo, kakor da je vsa eno samo veliko, od ljubezni vriskačo srce. In to lepo srce sprejema drugič drobna ljubljanska srčca, ki hite med savinjske ljudi s pesmijo, da jim dajo mlade pesmi in jih pozive v njihovem delu in samoti.

Čudovita predzadnja majska nedelja je. Sonce že pripeka. Pomlad se umika težkemu, v sebe poglobljenemu poletju. Zemlja in nebo zarita v svoji zlati skrivnosti — vsepovsod rast in nedoumljiva modrost prirode, zmagovitost, vse objemajoča lepota, da bi se človek umaknil v samoto in se srecen v tem sončnem dnevu samemu nasmešnih in bil dober, samo dober. Toda otroci žrvrgole, in se vsele mladosti, da te vsega prevzame ta nikoli izpeta pesem bogatega otroškega srca.

V Prekopi jih čakajo prvi savinjski ljudje. Kako so prisrčni, dobri, s kolikšno ljubljansko sprejemajo ljubljansko mladino, srčni svidenja z njo, veseli njene pesmi, njenih pojčih harmonik.

Da, harmonik. Saj če greš med narod, ne misliš, da ga boš dolgočasil, da ga boš učil

kakor profesor v šoli. Ne. Pomešaj se med njega z ljubeznijo, da mu posluhaš, da zapoješ z njim, da spoznaš njegovo veliko dušo in ti lastna zapoje z rodno zemljo. In le to, da pride mladina med narod, da spozna njega in zemljo, njegovo veselje, žalost in delo, je tisto, kar ga sili, da teče mladini naproti, sam otrok, sam večno mlad. In ko sliši lastno pesem, kako mu jo spet obuja otrok, ne ve od sreče ne kam ne kod in bi se mladini z vsem, kar ima, najrajši podaril. V tej rasti naroda, da hoče biti večno mlad, je tisto, kar daje harmoniki v rokah otroka posebno barvo, poseben zvok, poseben pomen. Gre za sredstvo in za način, kako mestno mladino v rani mladosti seznaniti z narodom, ji pokazati zemljo, vr moči, ki jo tako ponosno kaže mesto. Prav danes je pa treba, ko se mesto šopiri s kaj dvomljivo civilizacijo in se kultura bolno plazi po njegovih praznih dvoranih, da gre mladina na deželo, tja med nepokvarjeni narod, se med njim plemeniti in spozna zdravo bit njegove kulture, ki si jo mora v svojem, narodovem in državnem interesu osvojiti, še zlasti kot mestna mladina, ki jo čaka odgovorno prosvetno delo.

Ali se njenega bodočega poslanstva tudi narod tako lepo zaveda, ko je popoldne ob treh do zadnjega kotička napolnil dvorano gasilskega doma v Grajski vasi? Ne-

dvomno! Prišla je tudi vsa tamošnja inteligenca z župnikom in s šolskim upraviteljem ter vse učiteljstvo. Med skoraj dve uri trajajočim koncertom slovenskih, hrvatskih in srbskih narodnih in umetniških pesmi, ki so jih izvajali Rančigajevi mladi harmonikarji in nekaj violinistov, med njimi odlični Uroš Prevoršek in Sever, se je dvorana od navdušenja poslušalcev tresla. Pa ne harmonika, ampak odlično organizirani in izvežbani zbor, ki je dal kar 36 naših pesmi, je zaslužen želj lahorice, hkrati je pa bil dan sijajen dokaz, kako samotni, zapuščen se počuti narod dandanes na deželi in da se ne boji ne truda ne izdatkov, kadar se mu res z ljubeznijo približa mesto. Savinjski ljudje v Grajski vasi so mladino vprav slavnostno sprejeli in jo svatovsko pogostili, da so se spričo tolikšne pozornosti srčca malodane stajala in so veselo prekipeljavčala dala vse najboljše.

Malo pred peto popoldnjo uro je nabit polni avtobus zdrvel Na Grobljo. Ob petih so harmonike in violine že drugič zapele za drugi koncert v tem sončnem popoldnevu. Kakšen naval ljudi v dvorano na Sadičkovem marofu, ki jo je dal na razpolago pisatelj Janko Kač. To, kar je v Ljubljani nemogoče, se je zgodilo v Grajski vasi in Na Groblji: zmanjkalo je vstopnic! Ljudje so prihajali v dolgih procesijah kakor romarji. Preprosti savinjski narod se je zbral. In ob pogledu nanj, na potrpežljivo pričakujoče prijazne obraze savinjskih mamic in očancev, mož in žena, deklet in

fantov in otrok, je človek pomislil, kako veliko poslanstvo zanemarljivo mesto, ki slovenskemu človeku, navezanemu na zemljo, ne nudi nič tistega, da duhovni popolnosti si prizadevajočega dela in sadov.

Program je bil isti kakor v Grajski vasi. Le tu je Uroš Prevoršek proti koncu krasno zaigral na violino Wienawskega koncerta v D-molu. Kakor bi bil odrezal, so se obrazi preprostega kmetijskega ljudstva zresnili in strmeli v violino, sledeč vsaki kretnji loka, zasledujoč najtanjši zvok, kakor bi molili. Na njih je bilo brati presečenost, zamaknjenost, tako globoko človečnost, kakršne današnji meščan, obupno loveč kosček kruha, skoraj več ne zmore niti pri Beethovnu.

Pa ne samo to. Mala Tosca Ryneševa, učenka plesnega mojstra Golovina, je zaplesala tri pleske, ki so ljudstvo dvignili pon, ga ugalji — in nič jim ni bila tuja plesna umetnost. Tosca, to talentirano dekletce v katerem se lepega dne utegne razviti velika umetnica, si bo ta dan zapomnila. In kadar ji bo dovolj hladnega mestnega človeka, pojde med slovenske ljudi na deželo, zapleše ljudstvu in si odzdravi razalčeno dušo.

Tako je bil ves program res na umetniški višini v vsakem pogledu, mestoma malo drzno visok — a prav to je pokazalo, da je kulture več na deželi kakor v mestu, v našem preprostem človeku več tvornosti kakor v meščanu, ki od težke vsakdanjosti zbežan več ne ve dobro, kje je doma in

čigav je. A še težje je živeti slovenskemu ratarju — in prav to, da v sebi še nič ni klonil, je naše zdravje.

Kako vesel je bil Savinjec tudi odlične konferencie gospe Havelinje poljančice, ki je v preprosti pesniški obliki živahno in toplo seznanjala poslušalce na obeh koncertih s programom! To je bila tesna vez med ljudstvom in izvajajočo mladino, ki je ustvarjala sproščenost in je bilo na vsem čuti topla materinsko roko in je obraze spretevala smehljajem.

Med harmonikarji — solisti so spet najbolj ugajali: brata Kosca, Čekada Andrejček, pa tudi Baharjev Francek in ostali, ki so si s svojo ljubljansko na mah osvojili srca. Tako je profesor Pavel Rančigaj presel svoje delo med mladino naravnost v narod. To delo daje že danes po vseh nešteti težavah narodu in mladini lep sad. Prvega dviga iz njegove zapuščenosti, ga zbližuje z mestom in krepi v njegovi kulturni rasti, mestna mladina pa, ki jo Rančigaj glasbeno vestransko vzgaja, spoznava svojo domovino na najlepši način, tako da ne jemlje samo, ampak tudi daje, v skromnem začetku in po svojih skromnih močeh zdaj s harmoniko, a že se pojavlja jo obrisi prvega močnega mladinskega godalnega orkestra.

Vrlim Savinjecem vsa čast, mladini, ki se veseleča se prostosti in razigrana resno dela, topla zahvala, Rančigaju pa iskreno priznanje! Truda mu itak nihče ne more plačati.

Dnevi pospeševanja trgovinskega prometa so tu

Velesejem in binkoštni prazniki, ki privabijo v Ljubljano toliko poslovnih ljudi, zahtevajo od industrije, trgovcev in obrtnikov odločnega sodelovanja za pospeševanje trgovinskega prometa. Seznanjajte konsumente in trgovce s svojimi tvrdkami, svojimi produkti in blagom z najučinkovitejšim reklamnim sredstvom

z oglasi v binkoštni številki „Jutra“.

Domače vesti

* Dr. Julij Kugy v Sloveniji. Ze nekaj dni se mu v Sloveniji znani prijatelj in poznavalec naših planin sloveči planinski pisatelj dr. Julij Kugy. Zivi na Bledu kot gost v vili ge. Keslerjeve, tašče pesnika Otona Zupančiča in pisatelja Frana Albrehta. Te dni je dr. Kugy obiskal Jesešnice, kjer se je pomudil v družbi svojih prijateljev planincev. Mnogoteri njegovi prijatelji in čitatelji njegovih del mu želimo, da bi se kar najprijetneje počutil med nami, posebej pa nas še navdaja želja, da bi s svojim mojstrskim peresom napisal knjigo o Triglavu.

* Razpisane so občinske volitve za občini Rajhenburg in Senovo na ponedeljek dne 29. junija 1936. V občini Prečna in St. Peter pa bodo volitve občinskega odbora na nedeljo dne 12. julija 1936. Razpis je v »Službenem listu« od 27. t. m.

* Nova važna letalska prog. S 1. junijem bo odprt letalski promet na progi od Dunaja preko Gradca, Celovca in Ljubljane na Sušak. Promet bosta vzdrževala dva velika avstrijska trimotorna aeroplana, last družbe »Austroflug«. Dne 1. junija poletijo na Sušak predstavniki Celovca in Ljubljane, da obiščejo župana Ružiča, ki bo vrnil obisk z drugim poletom.

Slikaj morje, goro — to ni dilema:
vzemi vedno le odlični film
MIMOSA-EXTREMA

* Telefon s Tasmanijo. Poštni minister je otvoril telefonski promet med Jugoslavijo in Tasmanijo. Trinitutni razgovor stane od ponedeljka do petka 135 zl. fr., ob sobotah pa 97.50 zl. fr.

* Vozne ugodnosti. Dovoljen je obiskovalcem razstave sodobne francoske umetnosti, ki jo je priredil muzej kneza Pavla v Beogradu. Obiskovalci naj se pri povretku izkaže s potrdilom muzeja, da je bil na razstavi. Popust velja za odhod od 29. maja do vstetega 15. junija in za povratek od 30. maja do vstetega 17. junija. Nadalje je dovoljena polovična voznina zdravnikov iz vseh slovenskih dežel, ki bodo potovali po naši državi v Sofijo, kjer bo od 12. do 17. septembra 5. kongres slovenskih zdravnikov. Popust velja od 8. do 30. septembra. Podobna ugodnost je dalje dovoljena udeležencem svečanega odprtja spomenika blagopokojnega kralja Aleksandra I. v Turiji, dne 31. maja. Ugodnost velja od 29. maja do 2. junija. Isto velja za udeležence evharističnega kongresa v Gopici od 5. do 9. junija. Podoben popust je dovoljen udeležencem skupščine jugoslovanskega zdravniškega sindikata v Novem Sadu in velja od 3. do 10. junija.

* Novi vozni red in ribniška dolina. Mnogo prahu je dvignil spremenjeni vozni red zlasti med prijatelji Dolenjske, češ, da nedeljski izletniški vlak v smeri Novo Mesto odhaja prepozno iz Ljubljane. Nihče izmed teh pa še ni omenil, da je na kočevski progi izletniški vlak sploh odpravljen in odhaja prvi vlak iz Ljubljane tudi ob nedeljah šele ob 7.24. Po takem edino kraji ob tej progi, in to še predvsem Ribniška dolina, ne pridejo v poštev za prirejanje nedeljskih izletov. Na pristojnem mestu pač ne vedo, da je ravno Ribniška dolina znana ne samo po suhi robi, temveč tudi po krasni svoji okolici. Kdor je že bil v idilični vasi pri Sv. Gregorju in šel potem v Sodražico in od tu na Travno goro, ki je znana po krasnih smučarskih terenih ter nadaljeval pot k Novi Stifci, znani romarski cerkvi s šeststoletnimi lipami, je pač lahko videl lepo in zanimivost teh krajev. Je pa še veliko drugih izletniških točk, kakor na primer Sv. Ana nad Ribnico, ki je znana zaradi levega razgleda. Pa ne samo lepota krajev, ampak tudi gostoljubnost prebivalstva je v te kraje privlačila vedno več obiskovalcev, posebno se zdaj, ko je podružnica SPD poskrbela, da so vsa važnejša pota markirana. Vse delo pa je bilo skoro odveč, ker pride prvi vlak v Ribnico tudi ob nedeljah šele okrog 10. ure in odhaja že okrog 18. tako da je nemogoče prirediti najkrajši izlet v okolico in so zaradi tega izletniki tudi izostali. Očitno se je torej Ribniški dolini kakor tudi njenim obiskovalcem zgodila velika krivica. Železnica uprava naj vozni red čimprej popravi in spel uvede izletniški vlak na kočevski progi, odnosno napravi priključek na novo-mestski vlak!

* Elektrifikacija Gorskega kotara. Pri banki upravi v Zagrebu se je vršila konferenca predstavnikov občinskih uprav in gospodarstvenikov iz Gorskega kotara. V navzočnosti predstavnikov in referentov banske uprave so razpravljali o elektrifikaciji Gorskega kotara v etapu od Sušaka do Skadra, Karlovca in Zagreba. Banovinska hranilnica naj bi dala 2 milijona dinarjev posojila, centrala pa naj bi se izpopolnila v Zelenem Viru.

* Pri zaprtju, motnjah v prebavi vzemi te jutranji na prazen želodec kozarec naravnega Franc Jožefove grenčice.

* Na Peci se zgradi kapelica Sv. Cirilu in Metodu. Na severozapadni meji se dviga nad krasno letovišarsko vasio Mežico pravična gora Peca. Pred vrsto let se je tam zgradila lepa in udobna turistična postojanka Uletova koča in pred nekaj leti so tam postavili spomenik kralju Matjažu. Letos na binkoštno nedeljo 31. t. m. pa se bo polagal temeljni kamen turistiški kapelici s službo božjo ob 10. Kapelica bo posvečena slovenskima blagovestnikom sv. Cirilu in Metodu. Dan polaganja temeljnega kamna naj bo narodni praznik na naši Peci in znak budnosti za našo mejo, onim odstran ob Dravi pa znak goreč ljubezni do njih. Priďte k polaganju temeljnega kamna na Peco!

* Otvoritev redne avtobusne proge Ljubljana—Kamnik—Logarska dolina 61. t. m. Odhod iz Ljubljane, Tavčarjeva ulica: ob nedeljah in praznikih ob 5.33 ob delavnikih ob 17.20. Odhod iz Logarske doline: ob nedeljah in praznikih ob 18.58, ob delavnikih ob 5.19. Dosedanji vozni red na progi Ljubljana—Mengeš—Kamnik se ukine z dne 31. t. m.

* Popravljen v vestih o sprejemu novega poslanika v Bukarešti (»Jutra« 24. t. m.) je stalo pomotoma »podpolkovnik Juraj Bušič« namesto »podpolkovnik Jurij Mušič«.

* Neznano kam je odšel iz Ljubljane v nedeljo ob 13. uri Mihael Cimperman, mestni delavec, star 30 let, stanoval na Grajski planoti št. 1. Zadnje čase je bil potr, zalo domnevalo svoji, da je morda storil obupen korak. Komurkoli je o njem kaj zagnala, naj sporoči hišniku na Grajski planoti. Svoji Mihaela Cimpermana prebivajo v lški vasi.

* Poljite se z avtom, ki je nadvse udoben, na oddih na morje. Odpelje v sak dan ob 6.25 zjutraj izpred hotela Miklič. Že ob 12. boste na Sušaku in se divili krasotam morja. Avtopodjetje Vam preskrbi najboljša prenočišča z vso prehrano tudi za več dni skupaj. Za tri dni stane z vožnjo vred tja in nazaj 250, 310 ali 375 Din. Postreženi boste povsod prvovrstno, kar je bilo zajedeno avtopodjetniku in avtopodjetnik sam skrbno nadzira, da so izletniki kar najbolj zadovoljni. Vse hvali imenito zamisel tega podjetnega društva. S karto, s katero je plačana vožnja tja in nazaj in vsa prehrana in oskrba za tri dni, so plačani tudi avtobusni izleti prometa »Triglav« na Trsat, na Drago, in na Kostreno. Karta velja za posameznika in ni vezana na kake skupine, kar je še posebno hvalevredno in mikavno. Informacije daje Putnik v hotelu Miklič, telefon 3384.

* Nenavadno spretni kovači denarja. Orožništvo v Smederevski Palanki je polovilo kiro razčlenjeno družbo ponarejalcev denarja, ki so imeli svoje zavetišče v raznih vaseh jasiškega in velikorazškega sreza. Vodja tolpe je bil stari zločinec Milija Miklič. Že od februarja so v ondotnih krajih krožili ponarejeni kovanci po 20, 2 in 1 dinar, vendar pa so bili tako dobro izdelani, da jih je bilo z navadnim očesom težko ločiti od pravih. Neizmerno mnogo truda je stalo orožnike, preden so spravili vso tolpo za zapale.

* Strahovita bitka med dvema rodbinama se je razvila pretekli terek v Prekobrdju okraj Niša. Spopadi sta se Stakičeva in Radosavljevičeva družina. Sovraštvo je bilo staro, vzrok spopada pa malenkost. Okrog 20 moških je obeležalo, ne kaj mrtvih, nekaj ranjenih. Kar jih niso spravili na pokopališče in v niško bolnišnico, so jih odgnali v zapor.

* Ena srce — ena radenska
* Tovarna IOS REICH sprejema mehke in škrobljeno perilo v najlepšo izdelavo

Iz Ljubljane

u— XVI. mednarodni vzorčni velesejem. Dne 30. maja t. l. bo odprt naš mednarodni vzorčni velesejem v Ljubljani, ki je pod pokroviteljstvom Nj. Vel. kralja Petra II. Slovesni otvoritvi bodo prisostvovali zastopniki Nj. Vel. kralja in mnogo odličnikov. V naše mesto bo ob tej priliki prišlo tudi mnogo zunanji gostov iz vseh delov države in iz inozemstva. V okviru tega velesejma bomo imeli tudi veliko gostinsko razstavo, od 3. — 5. junija pa bo v Ljubljani vsedržavni kongres gostinske stroke. Naše mesto je znano po svoji veliki gostoljubnosti. Treba je dati temu tudi viden izraz in zato vabim vse ljubljanske hišne posestnike, da v teh prireditvenih dneh okrase svoje hiše z zastavami. Ljubljana, dne 27. maja, 1936. Predsednik mestne občine: dr. Juro Adlešič.

u— O Nikolji Tesli bo predaval danes, v četrtek, ob 20. uri v Delavski zbornici univ. prof. dr. Milan Vidmar. Predavanje prireditelja Ljudska univerza in prirodoslovno društvo v Ljubljani.

u— JNAD Jadran in JNAK Edinstvo pozivata vse svoje člane in simpatizere, da se udeležijo strogo obveznega članskega sestanka dnevi ob 20. v areni Narodnega doma.

u— Društvo »Dom slepih« v Ljubljani opozarja člane in ostale ljubljance, da obiščejo 29. t. m. ob 20. koncert, ki ga priredi v Filharmonični dvorani zagrebški zavod za slepe. Nastopila bo zagrebški slepa deca z vokalnim in instrumentalnim točkami. Vstopnice se dbe v Matični knjigarni na Kongresnem trgu.

u— Gojenci zagrebškega zavoda za slepe nastopijo jutri v Filharmonični dvorani. Njihov koncertni nastop obsega zelo lep in zanimiv spored, ki je sestavljen iz domačih in tujih glasbenih del v izvedbi za godalni orkester, tamburaški zbor, troglasni doški zbor, mešani zbor. Na sporedu so točke za klavir, lagol, in rog-solo. Vsi so gojenci zavoda za slepe, nekateri izmed njih obiskujejo tudi zagrebško glasbeno akademijo. S tem in sličnimi koncertnimi sporedi nastopajo gojenci pogostokrat v raznih večjih mestih Hrvatske. Povsod imajo najlaskavejšee ocene. V Sloveniji nastopijo te dni prvič ter bodo koncertirali v Ljubljani, v Celju in Mariboru. Občinstvo opozarjamo na to prireditel, za katero so vstopnice v predprodaji v Matični knjigarni. Začetek točno ob 20.

u— Na nocojšnjem klavirskem večeru, ki ga priredi pod okriljem drž. konservatorija prof. Antona Ravnik ob 18. in pol v dvorani Filharmonične družbe, igrajo gojenci Demšar Gojmir, Mantuani Marija, Jug Majda, Lovše Samo in Adamič Bojan originalne četveročrto skladbe. Pri vseh točkah spremlja gojence prof. Ravnik sam. Na izredno zanimivo produkcijo opozarjamo vse ljubitelje klasične in romantične klavirske glasbe. Sporedi, ki veljajo kot vstopnice, se dbe v knjigarni Glasbene Matice za 3 Din.

Dober zunanji zgled ne zadošča!

Tudi Vaši notranji organi zahtevajo nego, hočejo se čistiti, da bodo pravilno funkcijonirali.

Začnite s kuro s KRUSEN-soljo. — KRUSEN-sol čistí črevesje, ohrani želodec, jetra in ledvice v dobrem stanju, pomaga pri presnavljanju materije v telesu, regulira prebavo in izpolnjuje s tem najvažnejše predpogoje za dobro zdravje.

KRUSEN-sol priporočajo zdravniki in stane originalna velika steklenica samo Din 45.—, ki zadošča za 3 mesece, a mala steklenica Din 27.—, Dobiva se v lekarnah. Ogl. reg. S. br. 9518/35

u— Društvo absolventov drž. trgovskih šol za dravsko banovino v Ljubljani ima svoj V. redni občni zbor v soboto dne 6. junija t. l. ob 20. v restavraciji hotela Struželj, Kolodvorska ulica, z običajnim dnevnim redom. Udeležba članstva častna dolžnost!

u— Društvo »Tabore«. Drevi ob 20.30 članski sestanek. Na dnevnem redu bodo društvene zadeve in predavanje o Srečku Kosovelu, pesniku našega Krasa, ob priliki 10-letnice njegove smrti. Predaval bo pisatelj Ivan Albreht.

u— Na ljubljanskem trgu so bile večeraj na prodaj prve gozdne jagode, ki so bile takoj pokupljene. Večidel so jih pobrali izdelovalci sladoleda. Bile so po 7.50 Din liter. Tudi borovnice, so že na trgu, liter po 5 Din. Na sadje pa je zadnji čas slabo vplivalo deževno vreme. Bosanske češnje, uvožene iz Brčka, so se pocenile. Bile so po 6 do 10 Din kg po kakovosti. Pripeljano jih je bilo na trg okoli 1000 kg in cenejše so bile vse pokupljene. Prvi paradizniki iz Zagreba, kjer imajo bolgarski vrtnarji obsežne komplekse, so bili po 14 Din kg. Novi krompir iz južne Dalmacije se je pocenil na 3 do 4 Din kg. Nova čebula je bila po 5 Din kg.

NOVA TRGOVINA

Ure 36.— Din

Ročne ure 95.— Din

14 kar. ročne 280.— Din

KIFFMANN OTMAR
LJUBLJANA, MESTNI TRG 8.

u— Star privilegij »rožarice«. Poklicni vrtnarji, ki prodajajo rože in cvetje na posebnem prostoru ob Vodnikovem trgu, so se obrnili na tržno nadzorstvo in občino, da se uredi vprašanje »rožarice«. To so prodajalci, ki ne plačujejo nobenega davka, pa imajo že 15 let na trgu pravico da prodajajo razne rože in cvetje. »Rožarice« se sklicujejo na svoje stare pravice. Branijo se, da bi si morale oskrbeti mah obrtni list.

u— 14letni tat. Krošnjar France Petrovič je v ponedeljek pred nekim vinotočem na Poljanski cesti za trenutno pustil svoje kolo, pri katerem je imel privezan rjav potniški kovček, v njem pa 17 ženskih pištih jopic. Medtem ko je v vinotoču žužnal, mu je neznan tak odvezal kovček in izginil brez sledu. Kmalu nato pa je okradenec na trgu našel na nekega 14letnega fanta iz Novih Jarš, ki je tam pri neki stojnici nudil njegove jopice naprodaj. Fant je brez oklevanja priznal tatvino, njegovo identiteto pa je dognal šele policijski daktiloskop, s katerim sta se ob podobnih prilikah že nekajkrat srečala.

Dragi Idrčeni m pa nehni prjatli

U programu litanih idrskih praslau kineje predititni tud izlet h Svitm Trem kralom sjeđmga junje (7).

Zmnil sma se pa tak, de bu 7. junje zbrališe pred ščacijunam zjetra ab sjeđmkih (7). Usak nej ai kup ana izlitna karta da Varhnke, ka kašta za ki m pa sam le 8 dinarjev. Ana pesibna deputacije se bu paklanila pred Canikarjeum spamenikam, ueti ta drugi pa plš prat Padlth H Svitm Trem kralom bama parš glib apaudne. Tam bama sigl u raki našm Zeraucam, Legačenam, Varhnčenam m pa usem tem drugm našm znanecam, ka baje tud guar paršl.

De na bu dauhčes, bama imil saba tud banda, ka je bu Vike Dežjelau prpjeleu, Zorko Priklaucau pa ži prečen čajta udi piuce m pa piuke same stare idrske pism. Tud za damače zabava je psakribjenu. Skūda, ka bama maugl ab 5. papaudne ži za nazaj mislt. Ab 20.44. murma bet na Varhnk, ab 21.20 sma pa spit u Lblan.

Pravle, de beda Zerauei vsekursu za iet m pa za pit saba prnjeal, pa usegih nej le usak še kej mejhnga za atšešet saba u žaklku uzame.

Tak 7. junje uje u suak n puakum pred ščacijunam u Lblan.

Danes ob 16., 19.15 in 21.15

Od Sirske puščave pa do Rusije se razvija film v divjem tempu, da Vam zastane dah!

HANS ALBEES
kot avljat. častnik Aleksej
Aleksandrovč in rdeči general.

TAJNI KURIR

CHARLOTA SUSA kot Vera Ivanovna, žena z dvema obrazoma. — Špijonažni
velefilm o moški borbi in ženski ljubezni!

Predprodaja vstopnic od 11. do pol 13. in od 15. ure dalje.

„ELITNI KINO MATICA“ Tel. 2124

Iz Celja

e— »Tirane«. Ljubljanska drama je uprizorila v terek zvečer v celjskem gledališču Beslerovo dramo »Tirane« v izvrstni režiji in zasedbi. Gosp. Skrbinek je v naslovni vlogi staroga brezobzirnega očetovskega egoista in tirana Barreta ustvaril močan, izklesan in zelo učinkovit lik. Z naravno toplino in psihološko tehtnostjo je igrala ga. Šaričeva pesnica Elizabetta Barrettova. Gosp. Jan je dosegel v vlogi pesnika Roberta Browninga lep uspeh. Gdč. Boltarjeva, ga. Marija Vera, gdč. Rakarjeva in ostali so se v manjših vlogah dobro uveljavili. Igra je tudi v Celju uspešna. Igralci so bili deležni živahnih aplavzov.

e— Veselo božjo pot, priljubljeno igrso, s katero je gostovala ljubljanska drama v Celju, uprizori Sokol v Vojniku na binkoštni ponedeljek 1. junija ob 20. v posojilniški dvorani v Vojniku. Da se omogoči Celjanom obisk omenjene igre v Vojniku, bo vozil avtobus iz Celja v ponedeljek ob 19.15. Povratek ob 23. Prijave sprejema g. Uršič, modni salon »Uran«, Celje.

e— Osebnost. Upravitelj banovinske hiralnice v Vojniku g. Janko Jerala je premeščen k banski upravi v Ljubljani. Upravni uradnik banovinske javne bolnice v Celju g. Franjo Zverovec je premeščen k upravi banovinske bolnice v Mariboru.

**Pride največje veselje
za birmance**

HAROLD LLOYD

Z A S T A R O

IN M L A D O

kot mlekar

e— Dijaški lahkoatletski miting. Lahkoatletski miting dijakov in dijakin drž. realne gimnazije v Celju, ki je bil dne 10. t. m. zaradi neugodnega vremena preložen, bo jutri ob 16. na Glaziji.

e— Tekmo koscev bo priredilo Društvo kmetskih fantov in deklet v St. Juriju ob juž. žel. na binkoštni ponedeljek 1. junija ob 15. pri g. Martinu Šporelju poleg kolodvora v St. Juriju ob juž. žel. Vstopnine ni. Prireditelji vabijo k obilni udeležbi.

e— Napad s sekuro. V nedeljo ob 21. je Matevž Krajnc iz Radane vasi pri Zrečah napadel 42-letnega dminarja Stefana Korošca na njegovem domu v Radani vasi s sekuro ter ga hudo poškodoval po glavi in levici. Korošec se zdravi v celjski bolnišnici.

e— Srčke drž. razredne loterije za 3. razred so prispele in se dobijo v podružnici »Jutra« v Celju.

e— Kino Union. Danes ob 16.30 in 20.30 velefilm »Antonija« in zvočni tednik.

Iz Maribora

a— Ko so naše baterije prodrle na Gosposvetsko polje... Dne 5. junija slavil tukajšnji artiljerijski polk svojo tradicionalno slavo, ki se obhaja kot spomin na dan, ko so baterije tega polka prodrle na Gosposvetsko polje ob priliki koroške ofenzive leta 1919.

a— Maribor je slovesno proslavil rojstni dan prezidenta Beneša snoči v lovski dvorani pri Orlu, kjer so se zbrali številni prijatelji českoslovaškega naroda in člani Češkega kluba. Predsednik tukajšnje Jugoslovensko-českoslovaške lige g. dr. Kukovec je imel slavnostni nagovor in čestil učitelj g. Josip Drly je podal aliko prezidentove osebnosti.

a— Zaključek gladališke sezone. Na binkoštni ponedeljek bo zaključna predstava letošnje sezone v tukajšnjem gledališču. Uprižori se znana opereta »Ples v Savoyu«. Na binkoštno nedeljo popoldne predstava Cirkovčanov »Miki je treba močak, zvečer pa »Sv. Anton«.

a— Studenška Narodna odbrana. V terek zvečer je imela agila Narodna odbrana v Studenčih občni zbor pri Grmeku. Zbor je vodil predsednik Franjo Bende, ki je občital živahno delo organizacije. Delavnost organizacije se je zrealila tudi iz poročil ostalih funkcionarjev. Pri volitvah je bil izvoljen pretežno dosedanjí odbor.

a— Slikarska razstava. V seznamu razstavljenih del je pomotno izostalo ime in navedba razstavljenih del slikarja Franca Klemenčiča Sirkna in Modica.

a— Slaščičarji in medičarji bivše mariborske oblasti, organizirani v Združenju slaščičarjev in medičarjev v Mariboru so imeli pri »Orlu« redni letni občni zbor, ki ga je otvoril in vodil predsednik g. Ilich. Združenje šteje 55 članov, ki zaposlujejo 18 pomočnikov in 14 vajencev. Na občnem zboru so se obravnavala razna pereča vprašanja, zlasti borbe združenja proti šušmarstvu, ki ogroža eksistenco članov. Pri volitvah je bila naslednja nova uprava: Emanuel Ilich predsednik, Ivan Pelikan podpredsednik, Koser, Tomovič, Dufek, Venko, Rodež, Kraupner, Seidling in Kot-

nik odborniki. V nadzornem odboru so Gert, Skrajnar in Tomovič. Člani pomočniškega izpraševalnega odbora so pri slaščičarjih Pelikan, Tomovič, Koser in Dufek, pri medičarjih Gert in Venko.

a— Povožena. Desetletno hčerko podpredsednika Milena Caterjevo je na cesti povozil neki kolesar in urno odbrzel v neznan smer. Hudo poškodovano dekletce so prepeljali v mariborsko splošno bolnišnico.

Slepa deca pride v goste

Ljubljana, 28. maja.

V petek pride v Ljubljano slepa deca iz Zagreba. Otroci se bodo udeležili esperantskega kongresa in ob tej priliki prireditel v dvorani Filharmonije pod vodstvom svojega učiteljskega dva koncerta. Prvi koncert bo v petek ob 20. uri in sicer za splošno občinstvo, v soboto ob 11. uri v isti dvorani pa koncert za šolsko mladino. Na obeh koncertih bodo slepi otroci izvajali zanimive vokalne in instrumentalne skladbe, ki so na vseh do sedaj prireditih koncertih dosegle izredne uspehe.

Preskrbljeno je, da bo mladina ljubljanskih šol pri sobotnem koncertu dvorano popolnoma napolnila in s tem izkazala svojo sočustva do nesrečne dece. Imamo pa še iskreno prošnjo na vse cenjeno ljubljansko občinstvo, da bi tudi onomotno in moralno podprlo ubogo slepo mladino in se koncerta v petek zvečer v velikem številu udeležilo. V Mariboru in Celju, kjer bodo tudi prirediteli koncerte, bodo otroci sprejeti zelo gostoljubno. Naj bi Ljubljana ne delala izjeme! Našla so se dobra srca, ki bodo nudila otrokom v času njihovega bivanja v Ljubljani primerne priobližke. Splošno občinstvo pa naj bi napolnilo filharmonično dvorano in s tem izkazalo slepi deci svojo naklonjenost. Glasba je za to deco še edino sredstvo, s katero se ji lajša njen položaj. Podprimo ubogo deco, pošljimo ji nevidnih žarkov v njihova srca in dajmo ji vsaj nekoliko zadoščenja. Vstopnice se dbe v Matični knjigarni od 20 Din navzdol.

Mrliček v kanalu

Ljubljana, 27. maja.

Šiška je davi doživela precej razburljivo senzacijo. Ko so mestni delavci prišli malo pred osmo k stari šišenski cerkvi, da ob glavni cesti očistijo glavni kanal, so v kanalekem blatu našli na mehke predmet, v katerem so čez čas spoznali že precej razpadlo otroško trupelce. Delavci so obvestili policijo in v šiško je priselja komisija, v kateri so bili zdravniki dr. Lužar, šef kriminalnega oddelka Zajdel in dežurni uradnik Kette. Trupelce so izmili, ga položili v zaboj in ga odpeljali na policijsko upravo. Policijski zdravnik je ugotovil, da gre najbrž za dete ženske. ga spola — bilo je od jedkih snovi v kanalu, že tako razkrojeno, da točna določitev ni bila več mogoča — ki je bilo ob času smrti staro dva do tri ali morda k večjemu teden dni in je moralo po vsej priliki že več tednov ležati v kanalu. Trupelce je bilo pripravljeno v zbiralno jamo aliz iz kanala, ki vodi od Beljeveje in drugih hiš ob robu gozda, ali pa po kanalu, ki vodi pod cerkvijo ob Vodnikovci cesti.

Na odredbo komisije so mrliča prepegljali na pokopališče k Sv. Križu, da ga pokopljejo. Polcija je uvedla obširne poizvedbe, da ugotovi njegovo mater.

ZAPEKE

neredno vrenje v debelem črevesu, slaba prebava, glavobol zaradi zagatenja — prenehajo naglo z uporabo naravnega

FRANZ-JOSEFOVE

grenčice

ena čaša na prazen želodec.

22/5/36

Ženo je ubil

St. Janž v Dolenjskem, 27. maja. Spet je bil nesrečni alkohol povzročitelj žalostnega dogodka, ki se je odigral med zakoncem Gracerjema v Breškem pri St. Janžu na Dolenjskem. Med obema zakoncema so bili prepripi na dnevnem redu, včasih tudi zaradi malenkostnih vzrokov. V ponedeljek zvečer je Gracer Anton med takim prepripiom zgrabil za neki topi predmet in udaril ženo po glavi tako močno, da ji je prebil lobanjo. Nesrečnica je padla v nezavest in umrla v terek popoldne, ne da bi se zavedla.

Orožniki iz Krmelja so storilca aretirali in ga privedli v zapore sreskega sodišča v Radečah.

Žrtev poboja

Celje, 27. maja. V celjski bolnišnici je po hudem trpljenju umrl 62-letni posestnik Karol Droč iz Čače vasi pri Rogaszi Slatini. Kakor je izpovedal pred smrtjo, sta ga 18. maja napadla brata Franc in Jernej Strniša, sinova posestnice iz Kostrevnice. Poiskala sta ga v njegovem stanovanju ter sta ga tako obdelovala z ročicama, da sta mu prebila lobanjo in ga poškodovala po vsem telesu. Uvedena je preiskava.

Točno plačaj »Jutra« naročnino
Varuj svojem zavarovalnino

Kandidat za francoskega zunanjega ministra

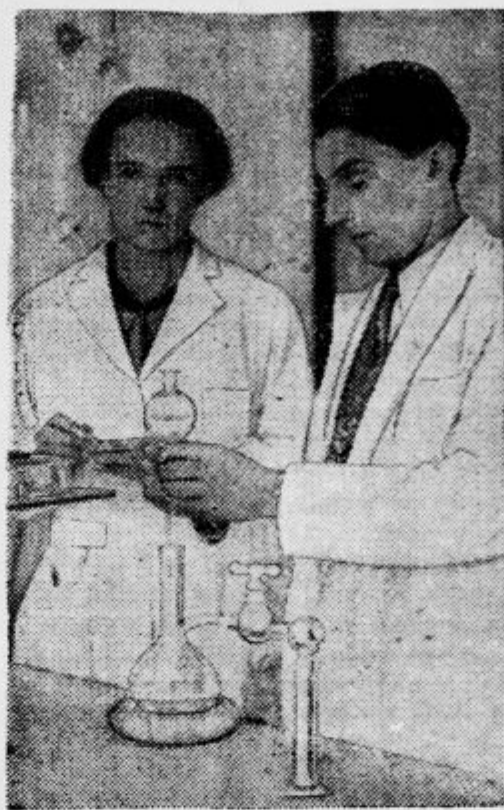
Ker je Edvard Herriot odklonil ponudbo
listnice zunanjega ministrstva, prihaja za
ta resor zdaj v pošte poslanec Yvon
Delbos

Slava brez kruha

Usoda odkritelja umetne radioaktivnosti Joliot, moža hčere gospe
Curiejeve — Država se pač ponaša z njegovim imenom, a ne plača
mu niti počene pare...

Nagrajenca z Nobelovo nagrado za ke-
mijo za l. 1935. sta, kakor znano, g. Joliot
in njegova žena Irena, hči slavne ge. Cu-
riejeve. Nu, in ta gospod Joliot, odkritelj
umetne radioaktivnosti, nima še do dan-
es nobene službe na univerzi in zato tu-
di ne prejema nobene plače.

Pred kakšnimi desetimi leti je pariški
radijski zavod sprejel Joliot kot privatne-
ga preparatorja Marije Curiejeve, tako da
mu je slavna znanstvenica plačevala pre-
cej skromno plačo iz lastnega žepa. Roth-
schildova štipendija je njegov položaj iz-
boljšala, toda Joliot je moral navzlic temu
na neki zasebni šoli poučevati fiziko, kar
ga je stalo najmanj dva dni na teden. L.
1930. je dobil še javno štipendijo, tako da
je lahko opustil zasebno poučevanje. Po-
tem je sledila velika vrsta njegovih odkri-
tij, njegova poroka s hčerko ge. Curiejeve,
Nobelova nagrada — vse je prišlo, samo
profesure ni bilo od nikoder...

Joliot z ženo (hčerjo Mme. Curie)

Šele po smrti velikega orientalista Syl-
vaina Levyja se je pokazala možnost za
to. Vodstvo Francoskega kolegija, ki je,
kakor znano, svobodna ustanova in nima
nobene opravke z vseučiliščem, je skle-
nilo, da Levyjevo stolico za semitski sta-
ri vek v orientu spremeni v stolico za ke-
mijo, ki bi jo dobil potem Joliot.

Joliot je bil imenovan za profesorja na
tem kolegiju že 15. decembra lanskega le-
ta, toda prosvetni minister še do danes ni
potrdil tega imenovanja. Pravi, da bi to
rad storil, a potrditev bi imela za posledico
plačo in v ministrstvu niso v položaju,
da bi dovolili 64.800 frankov, kolikor jih
mora dobivati profesor Francoskega kole-
gija na leto, izven proračuna.

Tako dela Nobelov nagrajenec, kakor že
leta, še danes praktično na svoje stroške
in na svoj riziko, brez drugih podpor raz-
en tistih, ki jih dobiva od zasebnikov.
Njegovo delo bo prej ali slej vsemu svetu
v ogromno korist. Francija se že danes šo-
piri z njegovim imenom — toda službe
zanj nima. Joliot je pač inženjer, za aka-
demski obrat torej neke vrste outsider.
Nobelovo nagrado je prejel na neobičajni
način, preden je imel v žepu dovoljenje za
predavanje. In takšne stvari odločajo še
danes in to v kulturni Franciji, ki je tako
zelo ponosna na svojo kulturo...

Nova repatica

Nemški astronom Peltier je odkril pred
nekoliko meseci novo repatico, ki so jo po
njem imenovali Peltier 1936 A. Zadnje so-
boto je to repatico opazila dunajska vse-
učiliška zvezdarna kot prva zvezdarna v
Evropi. Na jasnem nočnem nebu jo je vi-
diti še nekoliko noči med 22. in 23. uro
kot nekakšno meglo s kratkim repom, in
sicer med ozvezdjem Cefeja in Kasiopeje.

Fotografski aparat v ročni torbici

Kolikokrat smo že obžalovali, da nismo
imeli pri rokah fotografskega aparata, ki
bi nam omogočil napraviti na cesti neopa-
zen posnetek kakšnega zanimivega dogod-
ka, kakšne skupine igrajočih se otrok ali
kakšnega velmoža, ki je šel mimo nas.

Tu je poskrbel za naše želje neki izde-
loalec ročnih torbic in aktovk v Holly-
woodu. Namestil je namreč majhen aparat
na ključavnicco oziroma zaporo torbice ta-
ko, da nihče ne more uganiti njegovega
pravega značaja. Posebno dame se zelo za-
nimajo za novovrstne torbice s fotografs-
kim aparatom, ker te torbice niso samo
lepe, temveč tudi praktične.

Lepotica s Kanarskih otokov

Španjka Marija Penichetova je
bila izvoljena za lepoto kraljice Kanar-
skega otočja

Tedni po šest in sedem dni

Novi ruski koledar ima gregorijansko podlago

Rusija je sedaj po raznih poskusih uved-
la dokončni koledar, ki je prilagojen go-
spodarski in socialni strukturi te države.
Gregorijanski koledar ostane še nadalje
v veljavi, z nekimi spremembami. Tedni
so dvojne vrste, in sicer po šest ter po
sedem dni. V industriji in po mestih

velja šestdnevni teden, to je pet delav-
nikov in en dan počitka. Dan počitka
pade vedno na 6., 12., 18., 24. in 30. dan
meseca. Razen teh dni počitka pozna Ru-
sija še pet državnih praznikov. Leninov
dan, dva prazniška dneva v maju ter dva
dneva revolucije 7. in 8. novembra. Poleg
tega je še kakšnih 10 do 12 spominskih
dni, ob katerih pa delo ne počiva. To so
dan rdeče armade, obletnica marčne revo-
lucije, mednarodni sportni dan, mednarod-
ni dan proti vojni, dan sovjetskega letal-
stva in drugi. Na deželi je dopuščeni stari
teden po sedem dni.

Radenska
prirodna
mineralna voda

Srce, ledvice, žilce, ženske bolezni, spolno
slabost, notranje žlezde, nervozo, sklerozo,
zdravi z uspehom naše najmočnejše pri-
rodno ogljikovo mineralno

Radensko kopališče, Slatina Radenci

(pri Mariboru).
Od 15. maja vozi direktni vagon iz Ljub-
ljane do Radencev brez prestopa. — Iz
Ljubljane odhaja ob 7.20 zjutraj.

Proti porodnim bolečinam

Metoda brez nevarnosti za matere in otroke

Washingtonska zdravnik dr. Kane in dr.
Roth sta oznanila, da sta odkrila pripomo-
ček, ki odpravlja porodne bolečine. To je
mešanica paraldehida in bencilalkohola.

Mešanica se vbrizga, čim se pojavijo
prve bolečine. Pacientka zaspi v 30 do 60
minutah in se zbudi, vidno sveža, šest do
osem ur po porodu. Nova metoda je baje
popolnoma brez nevarnosti za mater in otro-
ka, tudi ji ni treba obsežnih aparatov.

Paraldehyd uporablja medicina že dalj ča-
sa kot pomirjevalni pripomoček za osebe
z delirijem tremensom, za živčne bolezni in
za morfiniste. Povzroča baš tisto stopnjo
nevesti, ki je potrebna pri porodu. In je
razmeroma nedolžna snov. Bencilalkohol je
milo učinkujoč lokalni anestetikum in se
dodaja samo zato, ker paraldehyd samega
teko ne obdrži lahko. Za kirurške posežke
pa je nova mešanica, kakor pravi dr. Kane,
neuporabna.

NEKAJ ZA VSE

Da bi se preprečile utopitve, svetuje dr.
Lehr naslednje:

1. Ne plavaj a polnim želodcem, majhno
okrepilo med kopanjem pa je koristno.
2. Ohladi se preden greš v vodo.
3. Tisti, ki imajo bolečine v ušesih, naj
si jih zamaže z vato.
4. Nesigurni plavalci naj se ne dajo za-
vesti v globljo vodo.

Morilec dečkov usmrčen

V Schwerinu so usmrtili starega potepu-
ha Seefeldta, ki ga je bila tamkajšnja poro-
ta, kakor smo svojčas poročali, obsodila na
smrt. Seefeld je poleg umorov 12 dečkov
priznal na koncu še veliko število drugih
umorov in zločinov.

A NEKDOTA

O angleškem kolonialnem ministru I. H.
Thomasi, ki je odstopil te dni zavoljo ne-
kega zavarovalnega škandala, krožijo
različne anekdote.

Bil je minister že pred prejšnjimi vlada-
mi delavske stranke in pravijo, da so se
njegovi tovariši iz stranke pogostoma pri-
toževali, da napravi premalo za delavski
razred. Thomas je nekoč odgovoril na ta oči-
tek: »Popolnoma se strinjam z vami. A kaj
naj storim? Bil sem komaj pet minut mi-
nister, tedaj sem razumel, da revolucije ni
mogoče napraviti v petih minutah!«

VSAK DAN ENA

»Šimen — vedno sem si želela, da bi
prišla kot možki na svet.«

»Jaz tudi.«

(»Aftenblatt«)

Za 25 let ječe 50.000 dolarjev odškodnine

Iz četrstoletne ječe v svobodo in bogastvo

V Franciji zbuja veliko pozornost zgod-
ba Alžacana Jožefa Wendlinga.

L. 1908. je prišel Wendling kot 22-letni
mladenič v Ameriko in je dobil delo v
tovarni pivovarstva Parkerja v Kentuckyju.
Dve leti pozneje se je zgodilo, da so
tihotapci ugrabili Parkerju edinega otroka,
triletno deklico. Zahtevali so zanj ogromno
odkupnino. Parker jo je plačal, toda
namesto, da bi mu razbojniki otroka vrni-
li živega, so ga našli nekoliko dni pozneje
umorjenega. Lahko si mislimo, kakšno
ogorčenje je zavladalo v Ameriki. Polici-
ja se je trudila na vso moč, da bi spravi-
la zločince pravici v roke. Po čudnih po-
teh usode je zašel Wendling med kolese
te preiskave. Na podlagi nekih indicov so
ga prijeli, češ da je bil kolovodja ugrabi-
teljske tolpe. Zaman je zatrijeval svojo ne-
dolžnost, sodniki so se držali indicov. Ob-
sodili so ga na dosmrtno ječo.

Za kaznilniškimi zidovi v Kansas Cityju
je prebil Wendling četrto stoletja, ki je na-
redilo iz njega prečasnega starca, brez
upanja, da bi še kdaj ušakal svobodno živ-
ljenje.

Tedaj je lansko leto umrl v Newyorku
neki možakar po imenu Dewitt. Ta je bil
l. 1910. z Wendlingom delavec v Parker-
jev pivovarni in je imel mimogrede tudi
zveze z ugrabitelji otrok. Sam je bil izvr-
šil ugrabitve v Parkerjevi vili ter je malo
Mary izročil razbojnikom in morilec. Da

bi se istočasno iznebil delovodje, na kate-
rega je bil ljubosumen, in to je bil Wen-
ding, je znal urediti tako, da je sum padel
na Alžacana. Peklenski naklep je uspel še
predobro.

Ko je pa Dewitt lansko leto čutil, da se
mu bliža smrt, je priznal kratko pred svo-
jim koncem uradni komisiji, ki jo je dal
poklicati, kako je bilo takrat s tisto zade-
vo. In podal je tudi dokaze za svoje izpo-
vedi. Še preden se je leto končalo, so
Wendlinga izpustili iz ječe. Vložil je takoj
tožbo proti ameriški državi za popolno re-
habilitacijo in za zadostno odškodnino.
Med tem se je vrnil k sorodnikom na Al-
zasko. Pred nekoliko dnevi je tu prejel
uradne dokumente, ki izpričujejo njegovo
popolno nedolžnost glede zločina, ki so ga
bili osumili, istočasno mu je ameriško po-
slaništvo v Parizu sporočilo, da so mu Ze-
dinjene države za 25 let ječe, ki jih je bil
prebil brez krivde, priznale odškodnino
50.000 dolarjev.

Kristus za Addis Abebo

Italijanska Zveza za pobijanje brezbožno-
sti, ki ji je častni predsednik italijanski
kralj, je vladi poslala predlog, da bi v sre-
dišču Addis Abebe postavili ogromen kip
Kristusa, ki naj bi bil znamenje ožetka no-
ve krščanske dobe Abesinije.

Grad Waxenberg pri Lincu

Starhemborgova graščina Waxenberg pri Lincu, katero so prošle dni napadli
helmwehrovi, ki so se odcepili od bivšega avstrijskega podkancelarja in so se
pridružili kancelarju dr. Schuschnigg

Kmalu bodo na vladi

Tukaj vidimo v drugi vrsti može iz francoske ljudske fronte, ki se pripravljajo
na prevzem nove vlade v Franciji. Od desne proti levi: g. Blumova, Marcel
Cachin, Leon Blum, poslanca Thorez in Morizet

Socialno skrbstvo v Nemčiji Zasluge Hitlerjevega režima za ljudske množice

Ko je narodno-socialistična stranka pred
tremi leti v Nemčiji dobila vso oblast v svo-
je roke, je bila ena izmed prvih skrbj novih
gospodarjev, da so organizirali socialno
skrbstvo na čisto novi podlagi. Vsa organi-
zacija tega skrbstva ee je osredotočila v
NSV (»Nationalsozialistische Volkswohlfahrt«
narodno-socialistično ljudsko skrbstvo). Zada-
nja statistika tega urada navaja zanimive
številkke o delu, ki je bilo izvršeno v tem
pogledu v zadnjih treh letih. Te številke
govore same zase.

Dočim so v Nemčiji n. pr. od l. 1918. do
1933. torej v 15 letih, s strani države in za-
sebnih dobrodelnih organizacij za ublažitev
zimске bede potrošili 188 milijonov mark,
je zimska pomoč Hitlerjevega režima samo
v treh letih in samo v ta namen mobilizi-
rala več nego milijardo mark. L. 1932. v
zadnjem letu pred spremembo vladavine,
so poslali s pomočjo države 256.000 otrok
na brezplačen poletni oddih, novi režim pa
jih je poslal samo lansko leto 617.000. Skup-
no so preživeli otroci 3.442.285 tednov po-
čitnice, v ta namen pa je hitlerjevska vlada
od svojega početka izdala že 70.372.833 mark
Zelo velikopotezno se je izvajala tudi or-
ganizacija, ki je pošiljala na oddih matere.
Število mater, ki so bile do danes deležne
brezplačnega poletnega oddiha, znaša do-
slej 118.783. Vsakovrstna pomoč materam in
otrokom v letih hitlerjevskega režima je bila
zvezana s stroškom 44.965.284 mark, do-
čim je vse socialno skrbstvo NSV zneslo
186.948.120 mark.

Ze zgoraj smo navedli v kakšnem obsegu
ee je vršila dobro premišljena in organizi-
rana zimska pomoč. Navzlic temu da se je
brezposelnost, ki je glavni vzrok vse tebe
v zimskih mesecih, zmanjšala na minimum,

ki ga je bilo sploh mogoče doseči v tem
času, se je podpora preostalim nezaposlenim
in njihovim svojem ter bednim ljudskim
slojem v zimskem času v najrazličnejših
oblikah samo še razširila. V zadnjih treh
zimah je režim nabral in razdal bednim
ljudem za 209 milijonov slotov materialnih
darov. Če bi hoteli vse te darove naložiti
na vlak, bi potrebovali toliko vagonov, da
bi njih vrsta segala od Berlina do Newyor-
ka ali od Berlina do Adis Abebe. Samo
darovani krompir (40.700.000 slotov) bi 'ah-
ko naložili na vlak ki bi zavzel vso progo
od Berlina do Ankare, premoga pa so raz-
delili 10 milijonov kubičnih metrov, kar bi
pomenilo štiri takšne piramide, kakršna je
največja, Keopsova piramida v Egiptu.

Zgodnji in pozni zakoni

Če bi se vsi možki poročili s 24 letom, bi
bilo v normalnih okoliščinah po sto letih
trikrat več ljudi na svetu, nego če bi se
poročili s 33 letom. V družini, kjer bi se
poročili vedno s 24. letom in bi prvega otro-
ka dobili v 25. letu, bi bila v enem stoletju
tri pokolenja, pri poroki v 33 letu pa
tri pokolenja. Če postavimo, da bi se
v vsakem zakonu rodili trije otroci, bi imela
ta družina tri otroke, devet vnukov, 27
pravnukov in 81 prapravnukov. To pri poroki
s 24. letom. Potomcev bi bilo torej 120. Pri
poroki v 33 letu bi bilo potomcev le 39.

INSERIRAJTE V „JUTRU“!

Kulturni pregled

Fran Tratnik o slovenski umetnosti

Umetnostna razstava, ki bo samo nekaj dni odprta v mariborski Kazini, spada brez dvoma med dogodke, kakršnih so lahko deležna samo kulturna središča kulturnih narodov. Razstava prikazuje izbor najboljših del slikarjev, grafikov in kiparjev naše starejše in mlajše generacije in po pravici zasluži največje zanimanje javnosti. V naslednjem prinašamo nekaj tehničnih prilagoditvenih besed, ki jih je bil spregovoril akad. slikar Fran Tratnik na otvoritvi:

Slovenci smo bili zaradi položaja svoje zemlje vedno izpostavljeni gospodarske, mu osvajanju in kulturnemu vplivu sosednih močnejših narodov. Zlasti Slovenci na štajerskem so morali vse prejšnje dobe vzdržati silno premoč in staro kulturo in gospodarski tradiciji oboroženega nemškega naroda, da smo ohranili svojo bitnost in svoj kulturni razvoj. Pod vsestranskim tlakom se naš narod v prejšnjih generacijah ni mogel s svojo umetnostjo povzpeti do višine, kakor je bilo to dano sosedom, ki so bili naši politični gospodarji, kar resnica pravi, da je za vzlet genija pogoj svoboda naroda. To je vzrok, da Slovenci v zgodovini nimamo velikih umetniških tradicij. V dobah pred

Z epohalno dobo impresionizma in njegovo elementarno impulzivnostjo v celotnem evropskem umetnostnem življenju ob koncu preteklega stoletja je tudi za slovensko umetnost prišla sveža jutro, v katero je stopil kader mladostno — energičnih borcev. Kako pomladni vihar jih je vzdramil, njihov duh je pretrgal ozke vezi zatajevanja in s trdnim korakom so šli v evropski svet, da se postavijo v vrsto umetnostnih borcev drugih narodov in kot neakovredni tvorijo duševno ekipo našega naroda. Iz Ljubljane je šel prvi Ažbe, ki je organiziral v Monakovem svojo umetniško šolo, najgrigoroznejšo v nemških Atenah. Za njim je šel Ferdo Vesel in Koblica, potem Grohar, Jakopič, Jama, Stern in Vavpotič. Da bi v tej ekipi ne izostala zelena štajerska, sva šla iz našega Celja vsa mladostna in polna lepih nad pokojni kipar Bernekar in jaz. Doba štiridesetih let je potekala od takrat. Kaj vse smo slovenski umetniki preživeli in počeli od tedaj, vam danes ne morem povedati. Kljub vsem krutim življenjskim pogojem, ko smo si morali v vsakim koraku utirati svojo pot, so po naših delih spoznali Slovenci in njihovo kulturno udejstvovanje skoro vsi evropski narodi, Čehi, Nemci, Francozi, Angličani, Italijani. V njihovih velikih mestih so bila skozi vsa ta leta razstavljena in reproducirana naša dela, komentirana kot proizvodi mladostno — prosvitljenega naroda in dokazali smo, da gremo vzporedno v stvarnem izrazu svetovnega umetnostnega ustvarjanja. Vseh teh štirideset let se so tudi doma stalno prirejale razstave in danes lahko trdimo, da je upodablajoča umetnost zavzela najgloblji in najizrazitejši del naše duševne kulturnosti.

Za bodočnost slovenske umetnosti se nam sedaj ni treba bati. Z nami je številno mlajših umetnikov s svežimi močmi, ki so prav tako posvetili svoje življenje ideali umetnosti, kar nam jamči nadaljnji razcvet na polju lepote naroda. Politično smo zdaj svobodni, v lastni državi, prosti vezi preteklosti. Izkušnje vseh teh let pa so nas upodablajoče umetnike pripravile, da se z državno-političnim udejstvom polje za nas ni razširilo, kakor smo to prvotno upali, in smo slej ko prej navezani le na našo slovensko zemljo. Spominjam se kako sijajno smo bili sprejeti z našo razstavo v starem Beogradu leta 1904. in s kakimi načrti smo gledali v bodočnost. Pa bomo šli naprej, saj smo s svojim prizadevanjem že vzbudili med narodom živ interes za naše delo, da nam bodo dali materialni pogoji življenja in možnost, izvršiti naša umetniška hotenja. Da pa bo eksistenca našim umetnikom bolj omogočena, so v prvi vrsti poklicane javne institucije, razen države naša mesta.

Koliko stori ljubljanska občina v tem pogledu, je vsega priznanja vredno. Zato se poudarja, naj bi se te dolžnosti so razmeroma porazdelile tudi na druga, manjša mesta, zlasti Maribor in Celje kot kulturna centra z nacionalno važnim zaledjem.

Gojimo v sebi spoznavanje in čustveno občutje umetnosti, ter iščimo v njej element in sredstvo za našo duševno izpopolnitev!

Nastop sodobne slovenske lirike

Večer sodobne slovenske lirike, ki ga je Klub slavistov priredil v dramskem gledališču na predvečer desetletnice smrti Srečka Kosovega, je počastitev njegovega spomina, je vsekakor dogodek, kakršni so v našem kulturnem življenju prav redki. Književnost vobče, a kaj šele najintimnejša vrsta poezije, velja pri nas za neko zasebno zadevo, ki z javnostjo in družbo skoraj da nima opravka in ki je v dobrih pomenih besede takorekoč sama sebi namen: zahvali boga, poet, da so ti natilnili verze — to je poslednja faza tvojega poslanstva in vse, kar jih lahko doleti, je samo še, da bo do zbledel v zvezkih pozabljenih revij ali da bo knjiga, če bodo prišli javno, neprodana obležala na policah prodajal. A še manj kakor naš milje je liriki naklonjen naš čas. Zmerom je bila pesem tako sama s seboj, zdaj pa je človek začel terjati od nje, naj zapusti varne katakombe srca, naj gre na ulice množice, naj se dotika dogodkov in reči in naj preusmerja tokove sveta. Tako doživljamo veliki prelom pesniške besede v teh dneh — in je mar to kaj čudnega, če se ta beseda s tolikšno muko bori do sebe in do ljudi?

Spominski večer v drami je v jasni podobi izpričal ta prelom. Bogomil Fatur, najmlajši izmed naših lirikov in hkratu morda najsorodnejša duša, najprizadevnejši slednik Kosovelovega življenjskega in umetniškega koncepta, je v uvodnem nagovoru poudaril dejstvo, da je tako rano umrl roman iz Tomaja do danes ostal osrednja postavka slovenske povojne poezije. Zatem je Fatur bral Kosovela, a izbor njegovih pesmi je bil vsekakor nekam enostranski. Resnica je namreč, da v Kosovelovem delu ni mnogo več resignacije in razdvojenosti kakor aktivnega, heroičnega elana, pesmi, ki so prišle na ta večer, pa so ga prikazale od ene same, manj življenjske strani. Prav tako je bilo gotovo napak, da prireditelji besedilu pesnika, čigar počastitvi je bil namenjen večer, niso preskrbeli posebne recitatorja, ki bi mogel verzu in ideji pomagati do polne izraznosti in do prodorne učinka. Fatur je sam zase preveč ukopan v barve in ton, ki dihaajo iz njegovega lastnega dela, da bi mogel biti delu nekoga drugega dovolj brezoseben interpret. Načinu njegove bolešno trpke, patetično

vznesene recitacije gre do neke mere krivda, da je ta večer prej zastrl kakor razjasnil pravo, živo podobo Srečka Kosovega in da je vsa manifestacija vnovič dala mladi slovenski liriki precejšen pečat tiste bedne žalosti in jalove nemoči, ki jo duši od nekdaj.

V drugem delu prireditve, namenjenem prikazu poezije živih, so nastopili najprej trije predstavniki starejšega rodu. Miran Jarc je s kratkim izborom iz svojih »Novembrskih pesmi« potrdil sloves, ki ga uživa kot eden najbolj mrljivosti in brezupno iščočih pesnikov povojnih pokolenj. Lagodna, docela neformalna recitacija, v kateri je predstavil svoje pesmi, nazorno razodeva njegov odnos do vseh živih stvari: našel je snov, ki danes muči svet, a zgrešil je idejo in smer. Prvi neposreden učinek večera je dal nastop Toneta Seliskarja, ki je čital nekaj iz socialne problematike naših dni zaletih, plastično dogmanih pesmi iz svojih novjših ciklov. Odmev, ki je nanj naletel pri občinstvu, je pokazal, da se današnjemu človeku hoče predvsem krepkega življenjskega poudarka in uporno optimističnih perspektiv. Tone Vodnik, ki je bral poleg nekaterih iz »Vigilije« in »Zalostnih rok« tudi par najnovejših pesmi, je zlasti v teh slednjih presenetil z jasno prosojnostjo in tenkočutno dognanostjo oblike, dasi je bila njegova poezija najbolj vase zaklenjena in zato tudi najbolj kričeče osamljena izmed vseh.

Iz mlajšega rodu je prvi nastopil Edvard Kocbek. Njegova »Zemlja« je bila v enem delu naše kulturne javnosti svoj čas deležna skoraj triumfalnega sprejema — pozdravljena je bila kot najčistejši pesniški dokument našega časa. V avtorjevi recitaciji pa so nas pustile te pesmi docela hladne, čeprav se iz razblinjene, nedomišljene celote dviga marsikatera podoba kakor

Vrtanje prevzamem

na vsakem terenu za premog, nafto, mineralne vode in vse betonske šahte. Vrtam tudi z ročnim aparatom. Za točno delo jamčim.

JUNIOR STERGAR HRASTNIK

razbit mozaik. Soneti Boža Voduška so vžgali po svoji izbrušeni formi in po svoji drzni jedki miselni ostrini. V njem smo srečali oblikovalca in iskalca, ki hodi skozi življenje in čas povsem samosvojo pot, a se v svojih doživljajih in dognanjih dotika vsem skupnega sveta. Mile Klopčič je izmed naših socialnih lirikov najbolj naravno preprost in najbolj avtohtonen. Iskreno navdušenje, s katerim je občinstvo pozdravilo njegovo umetniško dovršeno recitacijo — njemu gre mimo Voduška pač edinemu izmed nastopajočih ta poklon — je bilo hkratu priznanje, da njegova pesem zajema iz najintimnejšega sozvočja naših dni. Vida Tauferjeva je prečitala nekaj rahlo, tenko

občutene ljubezenske lirike, ki je našla pot do srca. Vrsto recitacij je zaključil Bogomir Fatur. Njegova pesem spominja po svoji svobodni razigranosti, viharji impulzivnosti ter po svojem odločnem iskanju pravice v mnogotermem in pokojnega Kosovega in je tvorila zatoren prav organski zaključek izbranega sporeda.

V celoti je večer zgovorno nakazal križišče, ob katerem se razhaja moderna slovenska poezija: v iskanju abstraktno, čiste lepote ideje in v iskanju življenjske lepote, ki je resnica. Množica občinstva, zlasti mladine, ki je napolnila hišo, je potrdila upanje, da je v človeku tudi dandanes še pekoča žeja poezije.

L. Mrzel.

S P O R T

Pri malih in najmanjših

O tretjem razredu smo že povedali, da je za letošnji končal. V preostalih dveh tekmovalnih skupinah, t. j. v drugem razredu in med drobižem, pa sta bila sporeda zopet popolna in se je tekmovalstvo še za eno kolo pomaknilo proti koncu.

Drugi razred

je igral svoje predzadnje kolo. Dva rezultata sta nemalo presenetljiva: izdatnost rezultata Grafike proti Korotanu in popolni debakl Reke v Trnovem.

O Grafiki se je sicer pričakovalo, da bo odvzela vrlim Korotancem obe točki. Toda dočim je jeseni Grafika to stvar opravila s tesnim rezultatom 2 : 1, se ni hotela spomladati zadovoljiti z manj ko 5 : 0. Sicer pa je Korotancem itak vseeno, z zadnjega mesta ne morejo, Grafikičarji pa so si otvorili širok razgled na drugo mesto. Samo še eno piko so za Reko, ki igra v zadnjem kolu proti Slovanu, torej proti še neporaženemu moštvu. Sami Grafikičarji pa bodo imeli težavno nalogo proti Jadranu, ki se mu tudi skomina po drugem mestu.

Trnovčani so se svojim bližnjim sosedom z Viča temeljito osvetili za jesenski poraz 0 : 1. V silnem poletu so že od začetka pregazili novo Ermanovo moštvo in mu s 5 : 1 odvzeli ne samo obe točki, temveč so mu s tem rezultatom zadali tudi hud moralen udarec. Rečane preganja v zadnjem času zla usoda. Se nedavno so se v Zeleni jami tresli pred njimi, bili so resen kandidat za prvo mesto, sedaj pa kar dva poraza po vrsti, od katerih je zadnji najhujši, kar so jih sploh v tem prvenstvu doživeli. Trnovčanom je seveda samozavest narasla, le malo prepozno, tako da za prvo mesto sploh ne morejo več priti v poštev, za drugo bi pa morali sami premagati Grafiko in si še od Slovanov pridobiti ljubeznivo naklonjenost, da jim še Rečane spravijo s pota. Torej zelo komplicirana reč, ki pa ni neizvedljiva.

Mars je moral Svobodašem prepustiti točki z 2 : 3, to mu je bila obenem poslednja tekma. Dosegel je osem točk in z njimi predzadnje mesto. Za uteho ima samo še bodočnost pred seboj, v pravkar zanižani sezoni ni dosegel posebnih lovov. Svobodaši, ki so jeseni močno zaostali, so se šele sedaj na spomlad nekoliko okrepili. Imajo sigurno pozicijo pred Maršem, preostajajo jim še tekma s Korotanom, ki jo bodo predvidoma rešili v svojo korist. Tako bodo imeli vsaj vodilno mesto v spodnji hiši.

Tik pred zadnjim kolom je še odprto vprašanje za tri mesta. Prvo je dokončno oddano, razvrstitev na poslednjih treh mestih je tudi že dokončna. Gre za drugo, tretje

in četrto mesto. Na ta se bodo še razvrstili Reka. Grafika in Jadran, pri čemer se bosta Grafika in Jadran med seboj sama pomenila, dočim bodo Rečani morali s Slovanom poskusiti, ali bi se dalo ostati na drugem mestu. V primeru zmage so Rečani sigurni drugi, če pa bo rezultat neodločen, jih utegne prehiteti Grafika z boljšim količnikom (seveda če zmaga nad Jadranom). Grafika ima torej nade samo s svojo zmago in vsaj z neodločenim rezultatom Reke proti Slovanu, Jadran je v nekoliko slabšem položaju, ker mora sam zmagati, poleg tega mu mora iti Slovan na roko ter Vičane obvladati. Reka si kuje sama svojo usodo; v toliko je v ugodnem položaju. Če se pa pomisli, da ima posla z moštvom, ki je ostalo v enajstih tekmah neporaženo, je težko verjeti, da bo Reki uspelo še prav v poslednjem hipu za beležiti važen edinstven uspeh.

Ves ta položaj je razviden iz tablice, ki je trenutno taka:

Slovan	11	8	3	6	27	8	19
Reka	11	7	0	4	20	16	14
Grafika	11	6	1	4	20	13	13
Jadran	11	6	0	5	26	15	12
Svoboda	11	4	2	5	15	21	10
Mars					12	4	8
Korotan	11	1	0	10	7	32	2

V poslednjem kolu igrajo še protivniki: Grafika—Jadran, Reka—Slovan, Korotan—Svoboda.

Drobiž

je sedaj spomlad že v šestih nastopih, ima torej točno dve tretjini spomladanske sezone za seboj. Velikoga prerivanja med njimi ni. Če ne bi bili Poljanji zaostali z dvema tekma, bi bil položaj bržkone precej jasn. Tokrat so Šiškarji počivali, pa so jih Trnovčani z eno točko zopet dohiteli in prehiteli. Dve tekmi sta ostali neodločeni, obe z 2 : 2, in sicer Slavija—Reka ter Korotan—Jadran. Marsovi so Kodeljčane po sporedu odpravili s 3 : 0, naravnost neverjeten repodružnični zmago. Seveda od 13 : 0!

Tablica torej ni utrpela večjih sprememb in je do prihodnjega kola položaj v njej tak:

Ljubljana	13	10	1	2	47	4	21
Mars	11	9	2	0	34	7	20
Reka	13	7	2	4	20	15	16
Korotan	13	6	3	4	22	22	15
Jadran	13	5	1	7	15	21	11
Hermes	13	3	5	5	12	18	11
Svoboda	13	3	2	8	12	37	8
Mladika	14	2	3	9	12	30	7
Slavija	13	2	3	8	12	32	7

Prihodnji se sestanejo pari: Slavija—Korotan, Jadran—Hermes, Mladika—Ljubljana in Reka—Mars.

O. C.

Lahkoatletski miting v Litiji

Prošlo nedeljo se je vršil v Litiji lahkoatletski miting, ki ga je priredil SK Litija kot prireditelj po dolžnosti. Miting je po zaslugi voditeljev kluba prav dobro uspel. Tekmovanje se je vršilo na igrišču Litije, ki je bilo v ta namen primerno urejeno in so bile tekmovalne proge zaščitene na prostem terenu. Skoda, da Litija nima normalno načrtane proge in skakalne naprave, kar bi brez dvoma ugodno vplivalo na razvoj lahkoatletskega sporta, ker je lega igrišča samega idealna. Tehnični rezultati so bili:

100 m seniorji: 1. Weibl (Primorje) 11,6, 2. Eltrin (Litija) 11,8, 3. Cerar (P) 12. Lep uspeh talentiranega Eltrina.

Skok v višino: 1. Kosce (P) 163, 2. Stane (P) 158, 3. Vahtar (P) 153, 4. Mazek (L) 140, 400 m: 1. Stok (P) 56,4, 2. Weibl (P) 58,4, 3. Eltrin (L), 4. Jančar (L).

Met diska: 1. Kajfež (P) 36,95, 2. Srše (P) 35,88, 3. Stane (P) 34,70, 4. Kosce (P) 34,08, 100 m juniorji: 1. Vahtar (P) 12, 2. Mulec (L), 3. Battis (P).

Skok v daljavo: 1. Stok (P) 5,53, 2. Kosce (P) 5,41, 3. Stane (P) 5,24, 4. Eltrin 4,98. Skakalnica slaba, zaradi tega slabi rezultati.

800 m: 1. Kranjec (P) 2:25, 2. Aleks (L), 3. Robinšek (L).

Met kopa: 1. Kajfež (P) 42, 2. Stane (P) 40,26, 3. Stok 39,80, 4. Eltrin 37,80.

5000 m: 1. Skarar (P) 18,16, 2. Jančar (L), 3. Rebolj (L).

Met diska juniorji: 1. Skaza (P) 41,08, 2. Trampuš (L) 26,80, 3. Hlebš (L) 24,42.

Stafeta 4X100 m: 1. Primorje v postavi Weibl, Vahtar, Stok, Stane 50,2, 2. Litija.

Dopoldne se je vršil tudi propagandni stafetni tek skozi mesto na progi 400 X 300 X 200 X 100 X 100 m. Zmagalo je Primorje v postavi Kranjc, Stok, Weibl, Stane, Cerar v času 2:42,1. Druga je bila Litija, tretje Ponoviče.

Ozadje Planice smo od JZSS dobili naslednje s prošnjo za objavo: H komunikacije objavljene v dnevnikih v zvezi z demisijsko člano upravnega odbora g. dr. Pirca in načelnika tehničnega odbora g. Gnidovca ter 7 članov tehničnega odbora ugotavlja predsedstvo JZSS na podlagi sešnih zapisnikov naslednje: 1. Komisija v zadevi Planice je imela po zapisniku seje upravnega odbora z dne 7. IV. zgolj nalogo, zbrati gradivo v zadevi Planice in kakor ugotavlja komisija v svojem poročilu, dobiti podlago, kako se bo lahko

uspešno zastopalo stališče JZSS proti FIS v zadevi velike ekakalnice. V smislu tega sklepa komisija ni imela naloge presojati zadeve ter si je presojalo in odločevalo iz prvega početka izrecno pridržal upraviteljski odbor. 2. Iz zapisnika komisije v zadevi Planice je razvidno, da je gradivo, ki je bilo komisiji na razpolago, nepopolno, zlasti ker zaradi infekcijske bolezni ni bilo dostopno gradivo saveznega tajnika, ni bila komisiji na razpolago celotna korespondenca. Nadalje komisija ni imela prilike zaskrbiti vodstva tekem, niti celotnega sodniškega zbora. 3. Na seji upravnega odbora dne 19. V. se je ob popolnem upoštevanju poročila komisije uvaževalo tudi gradivo, ki ga komisija ni imela na razpolago ter se je ves material že pred sejo stavil članom upravnega odbora v proučitev. 4. Po izpni debati so se na isti seji sprejeli v komunikaciji JZSS z dne

Z nobenim drugim reklamnim sredstvom ne morete doseči enakega učinka, kakor s časopisnim oglaševanjem. Zgleda, da neomejen. Časopis pride v vsako hišo in govori dnevno desetstoletno čitateljev. Redno oglaševanje v velikem dnevniku je najuspešnejša investicija, ki prinese koristi trgovcu in kupcu.

Otroška igra je delo z novim email-lakom „RUTHAX“

»Ruthax« email-lak je idealen za preprekanje oprave. Barva lesa, kovine kakor tudi zidne. Grundiranje ni potrebno. »Ruthax« je poceni in ekonomičen, ni občutljiv, zaradi česar je praktičen PAZITE NA MODER ZAVOJ!

Dobiva se v vsaki boljši prodajalni te stroke, Zastopstvo za dravsko banovino:

COMMERCE d. d., Ljubljana — Krekov trg 10, telefon 25-56,

RUTHAX
ÉMAIL

Naše gledališče

DRAMA

Četrtek 28. Mladi gospod šef. Red A. Petek 29. Ob 15. uri Jurec in Maksimilijan Izven. Dijaška predstava po globoko znanih cenah od 14 Din navzdol. Sobota, 30. maja: Tiran. Izven. Globoko znane cene od 20 Din navzdol. Nedelja, 31. maja: Ob 20. Gozd. Izven. Globoko znane cene od 20 Din navzdol.

OPERA

Četrtek 28. Othello. Red Četrtek. Gostuje Marij Simenc.

Petek 29. Zaprt. (Opera gostuje v Mariboru: Seviljski brivci).

Sobota, 30. maja: Saloma. Izven. Znižane cene od 30 Din navzdol.

Nedelja, 31. maja: Ob 15. Apropos, kaj dela Andula? Izven. Globoko znane cene od 24 Din navzdol. Ob 20. Seviljski brivci. Izven. Znižane cene od 30 Din navzdol.

Gostovanje Maria Simence. Dravi poje Marij Simenc naslovno partijo Verdijevega »Othella«. Simenc je v tej kreaciji edinstven tako v pevskem kakor v igralskem pogledu. Naša opera ga je pridobila za vse predstave Othella in s tem zagotovila temu odličnemu Verdijevega delu skrajno popolno izvedbo. Vloga Desdemone poje ga. Gjurgjenčeva. V ostalem sodelujejo še ga. Kogojeva, gg. Banovec, Primožič, Zupan, Dirigira g. Neftar, režira g. Primožič. Predstava je za red Četrtek.

Mariborsko gledališče

Četrtek, 28. maja: Zaprt.

Petek, 29. maja ob 20. uri: »Seviljski brivci«.

Gostovanje Ljubljanske opere, Red B. Zadnjič.

Sobota, 30. maja: Zaprt.

LIANA SANDEN:

VSE ZATE!

Renata stori tistih nekaj korakov do stola pri pisalni mizi. Tam obsedi, s komolci na mizi in z glavom med dlanimi. Ovrtnik krznene plašča ji malone zakriva glavo. Georg vidi samo kos višnjevordečih, žametnih las, in samo po drhtenju teles čuti, da Renata joče.

Tedaj je tudi Georgove togote konec.

»Nikar ne jokaj, Renata, nikar ne jokaj! Saj nisem tako mislil, Renata — ne prenesem tega, da jočeš —«

A Renata se ne gane. Samo tiho, tiho šepeče, naj vendar že gre, naj vendar že gre, naj za Boga že gre.

Tedaj Georg odpre vrata in plane na hodnik.

Lora še vedno stoji v svoji sobi. V sivi metež strmi. Odtod, samo odtod, misli sama pri sebi. A saj ne more nikamor, počakati mora Georga. Georg? Renata! Ne more si pomagati, kar naprej misli na to. Georg in Renata Hartyjeva.

Tedaj sliši, kako se na oni strani hodnika zaloputnejo vrata Georgove sobe. Zdalek jo potrkalo. Zdalek pride ponjo in jo odvede dol. Morala se bo srečati z Renato. Drhte sloni ob vratih. Tedaj se vrata drugič zaloputnejo. Koraki — pa gredo mimo.

Skoraj nevedoma odpre vrata. Toliko da še vidi Georga, kako dirja okoli ovinka stopnic, v sve-

terju in vrhnjem jopiču, s smučarskimi rokavicami na rokah in s čepco globoko potegnjeno na zatičnik. Poklicati ga hoče. A glas ji je kakor mrtev. Za njim hoče, pa ne more. Med odprtimi vrati stoji in med svojo sobo in ve, da dirja Georg ven kaj v sive vrtnice, kar se hoče otesti bolečine in zmede. Veter je postal še hujši in tuli in se podi okoli hiše. Ves svet je prseča plast oblakov. Ko se Lora nazadnje zbere in steče v vežo, skozi steklena vrata ravno še vidi Georga, kako se na smuhs bori z vetrom in drevi po vaški cesti.

Tudi vratar gleda venkaj. Skoraj nejevoljno zmaže z glavo, nato pa pogleda Loro.

Da, pravi, zamenj je odsvoval gospodu ravnatelju, naj ne hodi. Veter se gotovo še ne bo podel. Narobe! Vratar gleda v tisto stran, kjer štrli gora Wetterstein. Danes jo samo sluti. S takimle rugom se ni šaliti. Posebno zdaj ne, meseca februarja. Kar v glavo mu ni šlo: gospod ravnatelj dovolj dobro pozna te kraje. Ta ni izmed velikomestnih ljudi, ki se jim zdi takšno vreme nekaj nedolžnega.

»Saj se mu ne bo nič zgodilo; previden je.« A Lora govori le zato, da bi omamila svoj lastni strah. Ona ve, da ni Georg nikoli previden. V vsako reč se vrže kakor burja, v delo, na ljudi, v težave in na samega sebe. Čedalje hujši strah jo napada, ko se je malodušna vrnila v svojo sobo. Niti jest ne mara iti, da ne bi spodaj srečala Renate. Samo tu pri oknu hoče stati in gledati v gorsko zimo. Zvenkljanje sani sliši, ki prihajajo s

postaje in odhajajo na postajo, pa opoldanski gong; a vendar stoji in gleda v tisto stran, od kod bi utegnil priti Georg. Niti tega ne opazi, da sedi v enih izmed žvenkljajočih sani Renata, ki se pelje na vlak.

Hotelski gostje odhajajo dol h kosilu in se vračajo na vrh, pošastna, zavratna sivina prši in roji kar naprej. Lora stoji nepremično, roke in noge so ji mrzle kakor led, odmirajo ji, in oči jo bolijo od napetega strmenja. Smisel za čas jo mineva. Mračni se, zunaj ni ničesar več spoznati. Le pridušeno se oglašajo spodaj v hotelski kavarni popoldanska godba. Lora zaznava vse to kakor v sanjah. Zakaj v resnici nenehoma napeto streže na Georgovo vrnitev.

Tedaj potrkna na vrata, hotelski poslovođa je. Samo vprašat je prišel, ali se je gospod ravnatelj Gragert vrnil.

Ne? — Na vljudnem poslovnem obrazu se pokaže skrb. Saj ni, da bi hotel strašiti gospodično, gospod ravnatelj je seveda več hribolazec. Nu, malo bo še treba počakati.

Lora ga prepadeno gleda? Kaj hoče reči? Menda ne misli...?

Poslovođa skomigne z rameni. Ne, tega seveda ne misli, da bi se bilo kaj zgodilo. A vendar, če se gospod ravnatelj Gragert do večera ne vrne, mu bo treba poslati naproti reševalno odpravo.

Lora hoče nekaj reči, pa mora dvakrat ali trikrat začeti, preden spravi besedo iz ust. Ali ni ravnatelj Gragert govoril z gospo Hartyjevo? Morda bi gospa Hartyjeva vedela, kam je šel.

Poslovođa Loro začudeno gleda, češ, ta gospa se je že z opoldanskim vlakom vrnila v Monakovo. In nato se brž priporoči, dekletov sredi obraz se mu zdi kar neznan. Menda ne bo kakoga skandala? Čisto v redu vsa stvar ne more biti, toliko je izkušenemu možu jasno.

Naprej prihod te igralko, nato brezumni izket gospoda Gragerta in igralkin odhod, ko je bila komaj naročila sobo! In zdaj še tajnica s svojim blešnim, obupanim obrazom!

Vodstvu podjetja nikakor ni do tega, da bi se gostje s pomoljenimi nogami in težkimi ranami vračali v hotel. Z nejevoljnim obrazom odide poslovođa po hodniku.

Pozno zvečer. Vihar se je polegel. Luma stoji med raztrganimi oblaki nad Wettersteinom. Tedaj se rešilna odprava vrne. Georga Gragerta so našli na pol poti proti Mittenwaldski koči. Z glavo navzdol je ležal na robu prepada; baš toliko, da se mu je bilo telo še ujevalo v snežni kotanji. Ena noga je zlomljena, in globoka nezavest kaže na težko pretresenje možganov.

Lora stoji pred zaprtimi vrati Georgove sobe. Notri gospodarita dva zdravnika, znan berlinski kirurg, ki je pravkar prišel na oddih, in eden izmed domačih. Lora sliši šumenje vode. Koraki, pritičen pogovor. Srce ji drevenji zani, ki leži tu notri, zani, ki so ga nezvestnega in nemega nesli mimo nje, zani, ki je njegova in ki vendar ne sme biti njegova.

CENE MALIM OGLASOM

Po 50 par za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo ori, ki iščejo službo. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 12.—. Dopisi in ženitve se zaračunajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—. Vsi ostali oglasi se zaračunajo po Din 1.— za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—.

Mali oglasi

Ponudbam na šifre ne prilagajate znamk! Le, če zahtevate od Oglasnega oddelka »Jutra« odgovor, priložite Din 3.— v znamkah

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vpsolati v pisnu obnem z naročilom, ali pa po poštini položnici na čekovni račun, Ljubljana št. 11.842, sicer se zaračuna k zgoraj navedenim pristojbinam še manipulacijska pristojbina Din 5.—.

Vsa naročila in vprašanja, tičjoča se malih oglasov, je naslavljaniti na: Oglasni oddelk »Jutra«, Ljubljana.

Službo dobi

Beseda 1 Din, davk 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Prodajalko

pošteno, brihtno in pravno, sprejme takoj Lindi, Ljubljana, Dalmatinska 3. 12697-5

Šiviljsko pomočnico

sprejme takoj modni salon A. Augustin, Gajeva ul. 8. 12696-2

Več lesotrugarjev

dobro izveštanih ter lesotrugarjev, dobe dobne in stalno službo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Nastop« takoj 884. 12697-1

Frizerko

dobro onduško, sprejme takoj v stalno službo Al. Vreček, Ljubljana VII, Oslavška 34. 12673-1

Samostojno

kuharico 55 let na večje podjetje, — Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 12693-1

Šiviljo - pomočnico

sprejme, pridno, sprejme takoj. Figur Kranj, Trubarjev trg 3. 12650-1

Službe išče

Vaška beseda 50 par; davk 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 12 Din.

Katera dama

bi pomagala 34letnemu intelektu do službe, event. pomoč do eksistence. Cenj. dopise na ogl. odd. Jutra pod šifro »Ivaretnost 21«. 12690-2

Brivski pomočnik

provizoren delavec, s finim nastopom, 21 let star, bi rad menjal mesto kjer bi bil boljšim salonn. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 12674-3

Brivski pomočnik

s mojim izpitom, star 25 let, išče stalno ali sezonsko namestitev, po možnosti v Mariboru ali Ljubljani. Govori hrvaško, slovensko, nemško in madžarsko. Ponudbe na Karl Weimann salon Flora, Rab. 12675-3

G. Th. Rotman:

Miha Klapouh in njegovi prijatelji

Med tem sta Miha in Tom še vedno sedela na vrtu in se nista upala nikamor. »Lakota je utolažena, ali joj, kako me žejala!« je vzdihnil zdaj ta, zdaj oni. In ko sta se splazila okoli hiše, da bi našla hladila, sta prišla do odprtega kuhinjskega okna. Služkinja je pravkar postavila velik vrč mleka na okensko polico.

Službo inkasanta

išče trgovca s 10.000 Din kavic, Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dobro in sigurno naloženo«. 12695-2

Službo v trafikli

ali mesto blaginje, s 5000 Din kavic, iščem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Trafikantinja«. 12696-2

Potniki

Beseda 1 Din, davk 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Potujem z avtom

po Savi in banoval in po Primorju ter sprejem in par zastopstev. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Avtopotnik«. 12696-5

Zastopstvo

iščem. Zelo dobro poznan v Beogradu in okolici, stari in dolgoletni zastopnik. Pridem osebno na veseleje. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dobri af-3«. 68. 12693-3

Iščem zastopstva

dobrih predmetov. Sem zelo dobro vpeljan po vsej Srbiji, Bosni in Bečki, dolgoletni zastopnik, reference najbolje ljubljanske firme. Iso Labunec, Osijek, Savska 83. 12692-5

Prodaj

Beseda 1 Din, davk 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Moške srajce

provizorno blago, v vsaki let kot izdelavi, največja izbira, najnižje cene pri R. L. GORICAR, Sv. Petra cesta 29. 9081-6

Varilni aparat

komplet, s 200 lit. kotlom, kakor tudi lokomobila 100 HP, poceni napredaj. Hartner, Murska Soba. 12694-6

500 parov

boljših moških nogavice in 400 kom. majhnih ogledalov, s sliko Ljubljane, poceni prodam. Samardžić, Privoz 4. 12697-6

Okna in vrata

dobro ohranjena, ugodno napredaj. Poizve se Delniška tiskarna d. d. v Ljubljani. 12672-6

Auto, moto

Beseda 1 Din, davk 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Tovorni avto

4 tonski malo rabljen s priklopo na eno os kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Razni«. 12695-10

BMW avto

v odličnem stanju, s malo porabo bencina, prodaj. Seta, Tacen, pošta St. Vid. 12690-10

Kolesa

Beseda 1 Din, davk 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Kolesa!

Pred nakupom si ogledajte zalogo prvovrstnih nemških koles: Miele, original Adler, Dürkopp itd. Kolesa nova, garantirana, kromirana, ponikljana še od Din 750 naprej. Remec Oskar, Ljubljana, Dolenjska c. 5. 12695-11

Kolesa

ponikljana in kromirana, garantiran nemški fabrikat, po Din 750. Nova trgovina, Tyrševa 38. 12694-11

Pohištvo

Beseda 1 Din, davk 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Pohištvo

po najugodnejših pogojih dobavi »Gospodarska zadruga mizarskih mojstrov«, Ljubljana, Vegova 6. 10063-12

Pridelki

Beseda 1 Din, davk 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Svinjsko mast

prvovrstno, nudim v kanah in sodčkih, kakor tudi zelo dobro soleno slanino (špeh) od hrba, v hladnici soleno. Vedno večje količine na zalogi! Zahtevajte ponudbe na naslov: Mihal Šenter, Ljubljana, v prejšnjem letu, Apatin, Bačka, Donavska banovina. 12676-33

Obti

Beseda 1 Din, davk 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Pridobitna podjetja

industrijska, trgovska, traziško-monopolna, gostilniška, obrtna in poljedelna prodaja in posredje nakup javne, uspešno in hitro: Poslovalnica Pavle-kočič, Zagreb, Illica 144, pritičje. 12648-30

Kupim

Beseda 1 Din, davk 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Tovarniški dimnik

iz železne pločevine 2 do 3 m/m debeline, 30 cm premera, 16 do 18 metrov višine, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod znakom »Industrija«. 12648-7

Dragocenosti

Vsakovrstno zlato kupuje po najvišjih cenah Černe - juvelir Ljubljana, Wolfova ulica 3. 12647-19

Kapital

Beseda 1 Din, davk 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Denar

na hranilne vloge vseh denarnih zavodov, prekrbi takoj. Strogo ohranljive. Bančno komis. pisarna Rudolf Zore, Ljubljana, Gledališka 12. Telefon 38-10. Priložite znamke! 126-16

Za knjižice

Mestne hranilnice ali Kmetске posojilnice dobavi stavbeno-mizarska dela v najnižnji izdela v vsaki mizarski podjetje. Dopise na ogl. odd. Jutra pod »St. 50«. 145-16

Hranilne vloge

vseh denarnih zavodov vnovčuje gotovini Trg. ag. za bančne in kreditne posle Alojzij Planinšek, Ljubljana, Beethova ul. 14/II, telefon 35-10, ki vam ameli za pravilnost in strogo solidnost v vseh poslih. 12692-16

Bančno kom. zavod

Maribor, Aleksandrova 40. »vse« najvišji nakup, in prodaje hranilnih knjižic »v denarnih zavodov« »v odgovor Din 3 znamk«. 12750-16

Knjižico

Kmetске posojilnice Ljubljanske, ca. 150.000 Din, rabim kot posojilo proti mesečnim obrokom, na absolutno dobro vknjižbo na hišo v Ljubljani. — Rudolf Zore, Ljubljana, Gledališka 12. 12693-16

2000 Din posojila

išče gospodična v stalni obliki. Obplačje cesno. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Ivaretnost«. 12693-16

Kompanjon (ka)

si v vlogi 200.000 Din zaigra sijajno eksistenco. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Sijajna prilicnost«. 12679-16

Kompanjona

s kapitalom do 150.000 Din, sodelujočega ali tihga, sprejemem v lukrativno, dobičavno in prejšnje podjetje. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Stoodstotno«. 12671-16

V najem

Beseda 1 Din, davk 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Oddam kuhinjo

na Borstnikovem trgu 2. Poizve se pri: Gostilna Usenik na Dolenjski cesti Stev. 33. 12687-17

Znano gostilno

in trgovino Dimnik v Loki na Dravskem polju, oddam takoj v najem. Vpraša se pri: Dimnik, trgovka, Loka Dravsko polje. 12696-17

Lokali

Beseda 1 Din, davk 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Trafiko

s prodajo papirja v najstrožjem zagrebškem središču, izbrano idoto, krasno opremljeno, s zamenjanim mesečnim monopolnim in papirnim prometom ca. Din 100.000 (bruto) zasluček 9000 Din, prodam zaradi smrtne službe. Resnim kupcem da brošurice informacije. Poslovalnica Pavlekočič, Zagreb, Illica 144. 12647-19

Več pisarniških prostorov

skupaj ali posamezno, oddam takoj po zelo ugodni ceni. Plemenite ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Niska cena«. 12697-19

Posest

Beseda 1 Din, davk 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Novo hišo

dvostanovanjsko, prodam v Bojni dolini na Cesti VI. Stev. 18. 12698-30

Hiša

v malem mestu na Gorenjskem, blizu cerkve, ugodno napredaj. Pripravna za upokoje. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Gorenjska«. 12644-30

Stanovanje

Beseda 1 Din, davk 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Štirisobno stanovanje

s pritliklami, oddam 1. julija t. l. v hiši Predskofo 30. 12694-21

Enosob. stanovanje

na samec, oddam takoj. — Tržaška cesta 34. 12691-21

Stanovanja

stanovanje enosobno ali dvosobno, išče mirna solidna stranka v Šiški. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Stanovanje«. 1. julij. 12697-21

Stanovanje

eno ali dvosobno, bolj v centru, iščem. Plažam tri ali šest mesecev naprej. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Pošten plačnik«. 12694-21a

Soba odda

40 kv. m, za pisarno, obrt ali družino, nasproti glavne pošte, oddam takoj. — Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 12693-23

Prazno sobo

40 kv. m, za pisarno, obrt ali družino, nasproti glavne pošte, oddam takoj. — Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 12693-23

Soba in sobico

opremljeno, s hrano ali brez, takoj oddam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 12642-33

Sostanovalca

solidnega, iščem v značno sobo s posebnim vvhodom, z vso oskrbo. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 12677-33

Opremljeno sobo

oddam gospodi ali gospodini, Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 12678-33

Lepo sobo

veliko, solčno oddam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 12697-33

Soba

popolnoma separirano na ulici, nadstropju na ulico, pripravi za pisarno, takoj oddam. Poizve se: Sv. Petar, cesta 30, v trgovini. 12693-23

Dve prazni sobi

v I. nadstropju na ulico, pripravi za pisarno, takoj oddam. Poizve se: Sv. Petar, cesta 30, v trgovini. 12693-23

Prostorno sobo

prazno v pritličju na dvorščini, oddam. Kolodvorska 35/1. 12695-33

Opremljeno sobo